Rok IV

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 4. Warszawa, dnia 15 kwietnia 1935 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE:

SKOROWIDZ RZECZOWY:

24.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 16 marca 1935 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przymusowo wykupywanych przy przeprowadzeniu reformy rolnej.

Na podstawie art. 27 ust. (3) ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), zmienionego przez art. 17 pkt. 12) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Szacunek gruntów przymusowo wykupywanych winien być dokonywany na podstawie cen jednostkowych gruntów poszczególnych rodzajów użytkowania i klas w poszczególnych okręgach ekonomicznych.

(2) Klasy gruntów poszczególnych rodzajów użytkowania określa się według załącznika Nr. 1.

(3) Grunty w poszczególnych powiatach zalicza się do okręgów ekonomicznych według załącznika Nr. 2.

(4) Ustala się ceny jednostkowe gruntów, podane w załączniku Nr. 3.

§ 2. (1) Szacunek gruntów, ustalony w myśl § 1, podwyższa się zależnie od odległości:

1) od stacji lub przystanku kolei szerokotorowej, oddanej do użytku publicznego, według tabeli następującej:

Odległość	Zwyżka
do 1 km	o 15%
ponad 1 km do 3 km	o 10%
ponad 3 km do 7 km	o 5%;

2) od stacji lub przystanku kolei wąskotorowej stałej oraz od przystani rzecznej, jeżeli w danym majątku odstawy i dostawy przeprowadza się regularnie drogą wodną, według tabeli podanej w pkt. 1 ze zmniejszeniem stawek o połowę;

3) od miast według tabeli następującej:

Przy zaludnieniu w tysiącach	Do 15 km szosą	Ponad 15 km do 20 km szosą	Ponad 20 km do 35 km szosą
ponad 10 do 20	o 5%	—	—
ponad 20 do 100	o 10%	o 5%	—
ponad 100 do 500	o 15%	o 10%	—
ponad 500	o 20%	o 15%	o 10%

tabelę tę stosuje się również przy połączeniu z miastem drogą boczną, przyczem 1 km drogi bocznej liczy się za 1½ km szosy;

4) od uzdrowisk, posiadających charakter użyteczności publicznej, według tabeli następującej:

Odległość	Zwyżka
do 3 km	o 15%
ponad 3 km do 7 km	o 10%

(2) W razie zbiegu zwyżek z ust. (1) pkt. 1)—4) stosuje się stawkę najwyższą.

(3) Ustalony w myśl § 1 szacunek gruntów w niskiej kulturze lub leżących odłogiem może być zmniejszony w granicach do 20%.

§ 3. (1) Przy ustalaniu szacunku odosobnionych lasów, nieobciążonych służebnościami, a nieuznanych za ochronne o obszarze mniejszym niż 5 ha w województwach: warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, tarnopolskiem, stanisławowskiem, lwowskiem, krakowskiem, śląskiem, poznańskiem i pomorskiem, oraz o obszarze mniejszym niż 10 ha w województwach: białostockiem, wileńskiem, nowogródzkiem, poleskiem i wołyńskiem, należy odrębnie szacować wartość gruntów pod lasem i dodać do niej wartość znajdujących się na tych gruntach drzewostanów z tem, że:

1) grunty pod lasem klasyfikuje się według § 1 ust. (2), a szacunek ich ustala się na 50% sumy, jaka wynikałaby z zastosowania § 1 i 2 ust. (1) i (2) rozporządzenia niniejszego;

2) wartość drzewostanów wysokopiennych do lat 20 szacuje się na podstawie skapitalizowanych kosztów upraw z uwzględnieniem stopnia zadrzewienia i zastosowaniem stopy procentowej 5; wartość drzewostanów, określona w ten sposób, nie może przekraczać wartości użytkowej, jaką drzewostany te miałyby po dojściu do lat 20;

3) wartość drzewostanów starszych, jak również drzewostanów niskopiennych ustala się na zasadzie ich wartości użytkowej.

(2) Przy ustalaniu szacunku lasów, niewymienionych w ust. (1), szacuje się łącznie grunty z drzewostanami i wszelkiemi związanemi z gospodarstwem leśnem terenami, wodami prywatnemi, budynkami, zakładami przemysłowemi i transportowemi, urządzeniami komunikacyjnemi i t. p. według zasad następujących:

1) wartość lasu oblicza się w wysokości skapitalizowanego dochodu rocznego, możliwego do osiągnięcia przy racjonalnej gospodarce leśnej, po potrąceniu wydatków;

2) za dochody przyjmuje się dochody z użytku głównego, t. j. drewna oraz dochody z użytków ubocznych, dopuszczalnych z punktu widzenia racjonalnej gospodarki leśnej; dochody z użytku głównego w lasach, zagospodarowanych na podstawie zatwierdzonych przez właściwą władzę planów lub programów gospodarczych, określa się przez oszacowanie ustalonych w tych planach użytków, w lasach zaś niezagospodarowanych — przez oszacowanie użytków, określonych zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki leśnej;

3) za wydatki przyjmuje się koszty zalesień, administracji, wzniesienia niezbędnych budowli i urządzeń, remontów oraz podatki;

4) dla kapitalizacji i dyskonta ustala się stopę procentową 5.

(3) Wysokość cen i kosztów określa się według przeciętnych cen miejscowych z ostatnich dwóch lat gospodarczych, poprzedzających dokonanie szacunku, z uwzględnieniem przedewszystkiem cen i kosztów w lasach państwowych.

§ 4. (1) Torfowiska, które z uwagi na miejscowe warunki nadają się do eksploatacji, szacować należy indywidualnie według cen miejscowych tych użytków, a inne torfowiska — jak odpowiednią klasę gruntów.

(2) Grunty, zawierające pokłady piasku, żwiru, kamienia i t. p., nienadające się do uprawy, szacować należy jak grunty klasy VI, a jeżeli są eksploatowane, to tereny zajęte pod eksploatację należy szacować indywidualnie według cen miejscowych.

(3) Specjalne kultury, jak: plantacje wikliny, chmielniki, sady, szparagarnie i t. p., których trwałość rozciąga się przynajmniej na lat 3, należy szacować odrębnie i indywidualnie, jeżeli obszar poszczególnych kultur obejmuje nie mniej niż ¼ ha.

(4) Drogi należy szacować jak grunty orne klasy VI.

§ 5. W celu obliczenia wartości praw, służących właścicielowi nieruchomości, a polegających na ciągnięciu pewnych korzyści z innych nieruchomości (np. prawo pastwiska, rybołówstwa, brania z lasów drzewa, chróstu, ściółki i t. p.), należy ustalić roczną wartość wszystkich korzyści na podstawie cen obiegowych w czasie dokonywania szacunku i skapitalizować sumę tych wartości w sposób następujący:

1) przy korzyściach wieczystych pomnożyć roczną sumę korzyści przez 20,

2) przy korzyściach, ograniczonych czasem trwania, pomnożyć roczną sumę korzyści przez ilość lat ich trwania, nie więcej jednak niż przez 20,

3) przy korzyściach, których czas trwania jest nieokreślony, pomnożyć roczną sumę korzyści przez 10.

§ 6. (1) Szacunek budynków należy ustalać według norm Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, przyczem uwzględniane być winny miejscowe ceny materjałów i robocizny oraz stopień zużycia budynków w czasie dokonywania szacunku lub objęcia w posiadanie Państwa, gdy poprzedza ono dokonanie szacunku.

(2) Jeżeli wykupywane budynki nie posiadają pełnej przydatności gospodarczej dla gospodarstwa objętego przymusowym wykupem, to szacunek obliczony w myśl ust. (1) należy odpowiednio obniżyć nie więcej jednak niż o 30%.

§ 7. Budowle, zakłady przemysłowe lub ich części, inne urządzenia gospodarcze i t. p., dla których zasady szacowania nie są ustalone w poprzednich paragrafach, należy szacować indywidualnie, przyjmując pod uwagę ich gospodarczą przydatność dla gospodarstwa objętego przymusowym wykupem.

§ 8. Szacunek nieruchomości obliczony w myśl § 1—7 rozporządzenia niniejszego winien być podwyższony lub obniżony w granicach do 30%, gdyby zbytnio odbiegał od cen rynkowych z okresu bezpośrednio poprzedzającego dokonanie szacunku lub objęcie w posiadanie Państwa, gdy poprzedza ono dokonanie szacunku.

§ 9. W przypadkach, w których przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego czynności komisji klasyfikacyjno-szacunkowej zostały zakończone, winno nastąpić oszacowanie nieruchomości przymusowo wykupywanych bez zasięgania ponownej opinji komisji klasyfikacyjno-szacunkowej, przyczem ceny jednostkowe gruntów, ustalone na podstawie przepisów dotychczas obowiązujących, należy zastąpić przez ceny jednostkowe, podane w załączniku Nr. 3 do rozporządzenia niniejszego, w sposób następujący:

	Ceny według przepisów dotychczas obowiązujących	Ceny według zał. Nr. 3 do rozporządzenia niniejszego
Grunty orne	klas I—VI „ VII i VIIa	klas I—VI tabeli A. „ E.
Łąki	klas I—IV klasy V	klas I—IV tabeli B. klasy VI „ B.
Pastwiska	klasy Ia klas I—III klasy IV	klasy I tabeli C. klas II—IV „ C. klasy VI „ C.
Grunty pod wodami	klas I—V „ VI i VII	klas I—V tabeli D. klasy VI „ D.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia; równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 11 lipca 1927 r. i z dnia 20 marca 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa, w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przymusowo wykupywanych przy przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 70, poz. 617 i z 1930 r. Nr. 32, poz. 272).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 26.III.35 r. Nr. 19, poz. 107).

Załącznik Nr. 1 do rozp. Min. Roln. i Reform Roln. z dnia 16 marca 1935 r. (poz. 107).

A. GRUNTY ORNE.

Klasa I. Grunty orne — najlepsze.

Grunty łatwe do uprawy, ciepłe, czynne, o czynnem podglebiu, umożliwiającem nawet bardzo głęboką orkę, przepuszczalne, lecz dostatecznie wilgotne, przewiewne, niezaskorupiające się, zawierające zazwyczaj znaczne ilości próchnicy słodkiej. Meljoracyj nie wymagają. Dają nawet w warunkach średniej kultury wysokie plony najszlachetniejszych warzyw oraz roślin, wymagających głębszego zakorzenienia się.

Do klasy tej należy zaliczyć np. wybitnie dobre kawałki gleb następujących:

a) mady chude, średnio ciężkie, położone tak wysoko, że nie zamakają podczas wylewów rzeki, w której dolinie leżą. Warstwa mady, gruba co najmniej na 1 m, spoczywa na podłożu piaszczystem;

b) niektóre czarnoziemy stepowe, leżące na podłożu lössowem, i niektóre czarnoziemy stepowe zdegradowane (pozbawione znacznej ilości próchnicy), na lössach grubości od 1—1,5 m, leżące średnio wysoko na podłożu piaszczystem; próchnica tych gleb słodka;

c) najlepsze lössy całkowite;

d) najlepsze ziemie kujawskie o przepuszczalnem marglowem podłożu.

Klasa II. Grunty orne — bardzo dobre.

Grunty, zbliżone właściwościami do gruntów klasy I, posiadające nieco gorsze warunki fizyczne, a więc nieraz mniej przepuszczalne i przewiewne. Nieco trudniejsze do uprawy. Stosunki wilgotnościowe trochę gorsze. Spadki, o ile występują, są łagodne. Udają się na nich wszelkie warzywa.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) mady chude (o ile nie są z materjału karpackiego), średnio ciężkie, zamakające na krótki okres czasu podczas wylewów; grubość mady co najmniej 1 m, w podłożu piasek;

b) czarnoziemy stepowe lössowe niezdegradowane oraz zdegradowane, na warstwie lössowej łącznej grubości co najmniej jednometrowej, leżące na lössie, piasku lub żwirze oraz lepsze odmiany iłowych czarnoziemów stepowych na iłach podkarpackich;

c) lössy głębokie, całkowite, wysoko położone względem zwierciadła wód gruntowych (porżnięte wąwozami lub jarami), a z lössów płytkich niecałkowitych: nażwirowy, napiaskowy, na-

wapienny i napiaskowcowy, grubości co najmniej 1 m, naglinowy czerwony, narędzinowy i nabielicowy, grubości co najmniej 70 cm;

d) czarne ziemie (pochodzenia bagiennego) na przepuszczalnem podłożu;

e) najlepsze kawałki dobrze położonych mocnych bielic, mocnych szczerków i glin — zmeljorowane;

f) najlepsze rędziny (borowiny) — głębokie ponad ½ m.

Klasa III. Grunty orne — dobre.

Grunty cechuje mniejszy wybór roślin uprawnych z powodu warunków fizycznych, chemicznych lub topograficznych, gorszych od tych, które posiadają grunty klasy I i II.

Do tej klasy należy zaliczyć np.:

a) lössy nażwirowe, napiaskowe, nawapieniowe, które nie dochodzą do 1 m grubości, ale przenoszą 50 cm;

b) lepsze bielice i lepsze szczerki mocne — co najmniej 1 m grube, na przepuszczalnych podłożach;

c) piaski nalössowe i nabielicowe — głębokie na 50 cm.

Gleby, wymienione w pkt. a), b) i c), są to gleby przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, mocno czynne, stąd podobne do klasy I, lecz bardziej gruboziarniste i na suszę mniej wytrzymałe. Spadki, o ile występują, są łagodne; do uprawy łatwe;

d) grunty nadrzeczne, nisko położone, mniej spójne, niż w klasie II, przepuszczalne, często podmakające, ale w razie odpływu wód rzecznych mogą być za suche; do meljoracyj nie nadają się; mało stosowne do uprawy oziminy ze względu na swe położenie w starem korycie rzek;

e) grunty wapienne marglowe, głębokie od około 30 do 50 cm, przepuszczalne i przewiewne, lecz bardzo wrażliwe na suszę i nadmiar wilgoci atmosferycznej, wymagające większej ilości sprzężaju na jednostkę uprawną dla konieczności szybkiego wykonania robót; leżą wysoko na podłożu wapiennem;

f) grunty torfowe najlepsze, zmeljorowane, zawierające dużo części mineralnych, części zaś roślinne są w stanie daleko posuniętego rozkładu (włókien roślinnych nie widać); grunty zawierające mniej części mineralnych i części roślinne mniej rozłożone zaliczane są do klas niższych;

g) najlepsze grunty Podkarpacia, płaskie, względnie z łagodną wystawą południową lub południowo-zachodnią, niezbyt wysoko położone nad poziomem morza.

Klasa IV. Grunty orne — średnie.

Grunty rolniczo średnio-dobre w swym stanie naturalnym, bez ulepszeń fizycznie wadliwe i zawodne.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) grunty lekkie, więcej piaszczyste, przepuszczalne t. zw. lekkie szczerki, leżące na lżejszem mniej zwięzłem podłożu, lecz z dużą ilością części pyłowych w warstwie glebowej, o dobrze uformowanej warstwie próchnicznej grubości około 30 cm;

b) gliny ciężkie, bielice, iły właściwe, szczerki mocne na nieprzepuszczalnych podłożach — niezmeljorowane;

c) lössy: naglinowy mocny, naiłowy, — niezmeljorowane.

Gleby, wymienione w pkt. b) i c), są gruntami wadliwemi z podłożem mało przepuszczalnem, mało przewiewne, mało czynne. Ciężkie do uprawy. Spiekają się mocno od upałów i tworzą bryły trudne do rozbicia, a uprawiane na mokro mażą się, co wymaga umiejętnego uchwycenia właściwej chwili do uprawy. W niesprzyjającym czasie atmosferycznym rozpoczęcie robót jest niezmiernie utrudnione;

d) grunty wapienne marglowe o małym zasobie materji organicznej, spoczywające na podłożu wapiennem, płytsze jak w klasie III, stąd więcej cierpiące od suszy;

e) grunty sapowate, podmokłe, ciężkie lub zimne;

f) grunty torfowe bardzo dobre, zmeljorowane, zawierające dość dużo części mineralnych; części roślinne są w stanie dość daleko posuniętego rozkładu (włókien roślinnych nie widać lub można rozróżnić tylko poszczególne włókna roślinne);

g) grunty okolic podgórskich, dość głęboko o łagodnych spadach i łatwym dostępie; ciężkie, zimne, nieprzepuszczalne i nieprzewiewne, meljoracyj wymagają; trudności sprzętu wobec znacznych opadów.

Klasa V. Grunty orne — słabe.

Grunty naogół ubogie, a wskutek tego zawodne i nieurodzajne.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) grunty drobno-piaszczyste, głębokie, często za suche, do uprawy łatwe;

b) grunty iłowate, żelaziste z niebieskiemi i rdzawemi plamami, nieprzewiewne, na nieprzepuszczalnem podłożu, do meljoracji trudne lub nie nadające się wcale;

c) grunty wapienne marglowe płytkie z bardzo małą ilością części gliniastych, ze znaczną ilością kamieni wapiennych, ubogie w materje organiczne;

d) grunty torfowe dobre, zmeljorowane, zawierające mało części mineralnych; części roślinne są mało rozłożone (można rozróżnić włókna roślinne); plony mniej pewne niż na gruntach klasy IV; są to grunty świeżo wzięte pod uprawę polową;

e) grunty okolic podgórskich i górskich, dość płytkie, dość kamieniste, bądź więcej strome i mniej dostępne niż w klasie IV.

Klasa VI. Grunty orne — najsłabsze.

Grunty dają plony bardzo niskie lub bardzo niepewne.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) grunty zupełnie piaszczyste, niespójne, suche, bardzo ubogie w materje organiczne; należą tu piaski suche, bardzo płytkie lössy leżące na żwirze, piasku lub bezpośrednio na opoce i takież płytkie bielice i rędziny;

b) grunty piaszczyste, mało zasobne, podmokłe, zimne wskutek wysokiego poziomu wód gruntowych, sapowate, często ze sporą zawartością storfiałej próchnicy (grunty przytorfowe);

c) grunty górskie płytkie, trudno dostępne, bądź strome, kamieniste albo w położeniu uniemożliwiającem uprawę oziminy;

d) wszelkie rodzaje gruntów ornych, które z jakichkolwiek powodów (np. glebowych, stosunków wodnych lub nachylenia terenu) nie mogą być zaliczone do klas wyższych.

B. ŁĄKI.

Łąki są zaliczane do poszczególnych klas na podstawie średniej rocznej ilości i jakości zbieranego siana. Jako czynniki wtórne wpływające na zaliczenie do klas wyższych lub niższych powinny być brane pod uwagę: poziom wód gruntowych, zalewność, jakość gruntu, dostęp i łatwość sprzętu, potrzeba i możność wykonania meljoracji, stan kultury i stopień pielęgnacji.

Klasa I. Łąki najlepsze.

Łąki, przynajmniej trzykośne, o glebie zasobnej w składniki odżywcze, przepuszczalnej i przewiewnej. Położenie dostępne w każdej porze roku, powierzchnia równa, umożliwiająca wszelkie prace maszynowe. Poziom wód gruntowych odpowiedni. Zbiór siana co najmniej 60 q z 1 ha. Siano składa się z najszlachetniejszych traw słodkich i roślin motylkowych, prawie zupełnie bez chwastów łąkowych:

a) łąki nadrzeczne i polne, zasilane naturalnemi zalewami, żyzną wodą z rzek i pól, przyczem zalewy przychodzą w porze odpowiedniej i woda nie pozostaje na łące zbyt długo, mając odpowiedni odpływ; meljoracji nie wymagają;

b) łąki mineralne, zmeljorowane, nawadniane, przyczem możliwe jest doprowadzanie w miarę potrzeby do każdej parceli dostatecznej ilości żyznej i ciepłej wody.

W klasie I występują szlachetne trawy słodkie, jak: rajgrasy, kostrzewy, wyczyniec łąkowy, owsiki oraz rośliny motylkowe, jak koniczyny, komonica, lucerna chmielowa i t. p. Wśród traw niema bezwartościowej, grubej i kwaśnej flory, skrzypów, trzcin, sitowi, turzyc i t. p.

Klasa II. Łąki bardzo dobre.

Łąki dwu i wielokośne o własnościach gleby, w położeniu i powierzchni, jak w klasie I. W warunkach sprzyjających poziom wód odpowiedni; jakość siana zbliżona do jakości na łąkach klasy I; w warunkach niesprzyjających poziom wody za niski lub za wysoki; jakość siana gorsza lub ilość mniejsza, jednakże nie mniej niż 40 q z 1 ha:

a) łąki nadrzeczne i polne, użyźniane przez naturalne zalewy, przyczem zalewy bywają czasem w porze niewłaściwej, przeszkadzając w sprzęcie siana, lub też odpływ nie jest zupełnie dostateczny i woda miejscami stoi za długo;

b) łąki torfowe zmeljorowane z materją organiczną w stanie daleko posuniętego rozkładu (jak w klasie III gruntów ornych), posiadające urządzenia do dowolnego doprowadzania świeżej wody i regulowania jej poziomu;

c) łąki mineralne zmeljorowane, z urządzeniami, pozwalającemi na dowolne regulowanie nawodnienia nie wszystkich poszczególnych parcel lub też nawodnienia wodami mniej żyznemi niż w klasie I.

Klasa III. Łąki dobre.

Łąki dwukośne, gleba o własnościach fizycznych i chemicznych gorszych niż w klasie I i II. Powierzchnia równa; zbiór siana średnio ponad 25 q z 1 ha, przyczem obok traw szlachetnych występuje znaczna ilość traw nieszlachetnych oraz chwastów:

a) łąki polne, nieużyźniane zalewami z pól; w latach suchszych poziom wód za niski; wydajność siana mniejsza; w latach mokrych wydajność większa, jakość gorsza, dostęp łatwy;

b) łąki nadrzeczne lub nadjeziorne, niezalewane lub z niedostatecznym odpływem; w latach mokrych poziom wód za wysoki, ilość siana większa, lecz jakość gorsza; w latach suchych ilość siana mniejsza, lecz jakość lepsza; dostęp utrudniony tylko w razie długotrwałych deszczów;

c) łąki torfowe zmeljorowane z materją organiczną bardzo lub w znacznej części rozłożoną i wskutek tego dość przepuszczalne, posiadające urządzenia do spiętrzania wody gruntowej lub też łąki z urządzeniami, jak w klasie II, jednak z mniej rozłożoną materją organiczną;

d) łąki podgórskie i niżej położone, lepsze łąki górskie; łąki sztuczne lub naturalne, zmeljorowane i przynoszące odpowiedni zbiór siana mogą być zaliczane do klasy II.

W klasie III obok traw szlachetnych występują stokłosy, wiechliny, mietlica, szczaw, a także grubsza flora chwastów, jak skrzypy, sitowie.

Klasa IV. Łąki średnie.

Łąki przeważnie jednokośne:

a) łąki zbyt suche o glebie przepuszczalnej, mało zasobne, nadające się raczej pod uprawę rolną; poziom wód gruntowych zbyt niski; dostępne, o powierzchni mniej więcej równej; urodzaj siana w latach suchych obniża się do 10 q z 1 ha, w latach mokrych może się znacznie podnieść; siano może być średniej lub nawet dobrej jakości;

b) łąki mogące, ze względu na wydajność i jakość siana, być zaliczone do klas wyższych, lecz na których sprzęt jest znacznie utrudniony z powodu nierówności powierzchni, obecności krzaków lub kamieni, jako też do których jest utrudniony dostęp lub podlegają one częstym powodziom;

c) łąki torfowe, zmeljorowane, z materją organiczną mało rozłożoną, posiadające urządzenia do spiętrzania wody gruntowej, jednakże z małym zasięgiem podsiąkania wody wskutek małej przepuszczalności torfu lub też łąki torfowe o roślinności gorszej jakości niż w klasach wyższych;

d) łąki górskie wyżej położone lub mniej dostępne.

Wśród flory klasy IV spotyka się zawsze, a w miejscach niższych, nawet obficie, skrzypy, trzciny, sitowia, turzyce.

Klasa V. Łąki słabsze.

Łąki przeważnie jednokośne:

a) łąki zbyt mokre, poziom wód gruntowych zbyt wysoki, dostęp często utrudniony, z reguły sprzęt ręczny, zbiór siana dość obfity, lecz lichej jakości, składający się w przeważającej ilości z roślin grubych i kwaśnych;

b) łąki śródleśne, zacienione, bądź zachwaszczone florą leśną nawet w dobrych stosunkach wilgotnościowych.

Wśród flory klasy V spotykają się na łąkach, wymienionych w pkt. a) obficie skrzypy, trzciny, sitowia i turzyce, a łąki, wymienione w pkt. b), częstokroć zachwaszczone są florą leśną.

Klasa VI. Łąki najsłabsze.

Łąki liche jednokośne:

a) łąki na glebach bagiennych; dostęp utrudniony; sprzęt ręczny; wywożenie siana bardzo uciążliwe, często możliwe tylko w pewnych porach roku; należą tu między innemi wierzchowiny wód otwartych i zamkniętych (o ile kosi się na nich trawę), moczary nad brzegami rzek i jezior lub na drodze wód, wybijających się stale na powierzchnię oraz w bagnistych kotlinach bez odpływów; w latach wyjątkowo mokrych zbiór może być zupełnie uniemożliwiony; zbiór siana może być dość znacz-

ny, lecz jest ono bardzo liche, składające się wyłącznie z roślin grubych i kwaśnych i nadaje się więcej na podściół;

b) wszystkie pozostałe łąki, które z jakichkolwiek bądź powodów nie mogą być zaliczone do klas wyższych.

Wśród flory klasy VI obficie występują skrzypy, trzciny, sitowie, zjawiają się chwasty trujące.

C. PASTWISKA.

Pastwiska są zaliczane do poszczególnych klas na podstawie średniej wydajności i jakości paszy. Jako czynniki wtórne, wpływające na zaliczenie do klasy wyższej lub niższej, winny być brane również pod uwagę; rodzaj gleby, warunki klimatyczne i stosunki wodne gruntu, potrzeba i łatwość meljoracji, stan kultury i stopień pielęgnacji, ukształtowanie i wystawa terenu oraz bliskość wodopoju.

Klasa I. Pastwiska najlepsze.

Pastwiska urządzone na pierwszej jakości gruntach mineralnych (jak I i II klasa gruntów ornych), posiadające odpowiednie stosunki wilgotnościowe z odpowiednim poziomem wód gruntowych, bądź wskutek dostatecznej ilości (powyżej 600 mm rocznie) i odpowiednio rozłożonych opadów atmosferycznych, bądź też na skutek celowych zabiegów meljoracyjnych. Okres wypasu co najmniej 5-miesięczny, bez przerw w tym okresie. Powierzchnia równa, pastwisko łatwo dostępne. Roślinność szlachetna typowo pastwiskowa, wystarczająca do dobrego wyżywienia 3—4 krów (łącznie około 1300 kg żywej wagi) na 1 ha, bez dożywienia.

Klasa II. Pastwiska bardzo dobre.

Od pastwisk I klasy różnią się:

a) bądź nieco mniejszą zasobnością gleby, czy gorszemi jej warunkami fizycznemi (np. torfy, jak w klasie III gruntów ornych);

b) bądź też nieco gorszemi stosunkami wilgotnościowemi, czy to z powodu mniejszej ilości (około 600 mm rocznie) lub gorzej rozłożonych opadów, co może powodować w niesprzyjających warunkach krótkie przerwy w okresie pasania, czy też wskutek niemożności dostarczenia wody przez istniejące urządzenia meljoracyjne wszystkim parcelom według potrzeby. Jakość paszy taka sama, jak na pastwiskach klasy I, lecz ilość przeciętnie mniejsza, umożliwiająca dobre wyżywienie do 3 krów (łącznie około 1000 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia.

Klasa III. Pastwiska dobre.

Gleba o własnościach fizycznych i chemicznych gorszych niż w klasie I i II (jak w średnich klasach gruntów ornych). Pastwiska dostępne o równej powierzchni, o małej ilości kęp. Ilość paszy dostateczna do dobrego wyżywienia średnio 2 krów (łącznie około 800 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia. Jakość paszy dobra, przyczem jednak obok najszlachetniejszej roślinności pastwiskowej występuje mniej szlachetna i chwasty:

a) pastwiska na gruntach bardziej zwięzłych z niewysoką (około 550 mm rocznie) ilością opadów lub na lżejszych o znaczniejszej ilości opadów (około 600 mm rocznie); poziom wód gruntowych w dużym stopniu zależny od warunków atmosferycznych; w latach wilgotniejszych porost roślinności bujniejszy, jakość lepsza; w latach suchszych porost słabszy i dłuższe przerwy w pasaniu;

b) pastwiska na gruntach dość żyznych o za wysokim normalnie poziomie wód gruntowych, powodującym w latach wilgotniejszych możność uszkadzania darni przez pasące się zwierzęta i gorszą jakość paszy skutkiem dość znacznej przymieszki chwastów; w latach suchszych jakość paszy lepsza, ale ilość mniejsza i możliwość przerw w okresie pasania; pastwiska o lepszych stosunkach wilgotnościowych i zalewane żyznemi wodami, przyczem zalewy nie powodują dłuższej przerwy w pasaniu, mogą być zaliczone, zależnie od swej wydajności, do klasy II;

c) pastwiska urządzone na gruntach torfowych, jak w klasie IV gruntów ornych;

d) pastwiska górskie z okresem wypasania nie krótszym niż 3½ miesiąca, łatwo dostępne i prawie nie kamieniste.

Klasa IV. Pastwiska średnie.

Pastwiska wymagające do normalnego użytkowania meljoracji, dostarczające paszy do dobrego wyżywienia 1—2 krów (łącznie około 500 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia; powierzchnia mniej więcej równa; obecność krzaków, kamieni i kęp dopuszczalna:

a) pastwiska na gruntach średnich jakości, o małej przeciętnej ilości opadów (mniej niż 550 mm rocznie) i zbyt niskim poziomie wody gruntowej; pasza może być średniej lub nawet dobrej jakości, ilość niewielka; ze względu na duże przerwy w okresie pasania, nadają się raczej pod uprawę rolną;

b) pastwiska na gruntach torfowych, analogicznych do zaliczonych do klasy V gruntów ornych.

Klasa V. Pastwiska słabsze.

Pastwiska dostarczające paszy do dobrego wyżywienia 1 krowy na 1 ha bez dożywienia. Obecność krzaków, kamieni i kęp dopuszczalna:

a) pastwiska na gruntach lżejszych o za wysokim normalnie poziomie wód gruntowych; w latach wilgotniejszych pasanie utrudnione z powodu psucia się darni; liczne kępy śmiałka darniowego; w paszy przeważają rośliny nieodpowiednie; w latach suchszych łatwiejsze pasanie i jakość paszy lepsza;

b) pastwiska górskie, o gorszej jakości traw niż na zaliczonych do klasy III i trudniej od nich dostępne, więcej kamieniste, jednak możliwe do normalnego wypasania lub z okresem wypasu krótszym niż 3½ miesiąca.

Klasa VI. Pastwiska najsłabsze.

Pastwiska, na których nie może znaleźć pełnego wyżywienia 1 krowa na 1 ha. Meljoracje potrzebne, lecz często utrudnione:

a) pastwiska na glebach lekkich, za suchych, mało również stosowanych pod uprawę; roślinność nikła, jakość paszy licha;

b) pastwiska na glebach bagiennych; często nie można pasać na całej powierzchni; jakość paszy zupełnie licha; pastwiska bywają częściowo wykaszane, dając siano zdatne raczej na podściół;

c) pastwiska, które z jakichkolwiek bądź powodów nie mogą być zaliczone do klas wyższych (np. strome stoki).

D. GRUNTY POD WODAMI.

Klasa I. Grunty pod wodami najlepsze.

Grunty pod wodami zamkniętemi, posiadające, jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy I gruntów ornych.

Klasa II. Grunty pod wodami bardzo dobre.

Grunty pod wodami zamkniętemi, posiadające, jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy II gruntów ornych, do klasy III opisanych w pkt. d) i e) oraz do klasy IV w pkt. b) i c).

Klasa III. Grunty pod wodami dobre.

Grunty pod wodami zamkniętemi, posiadające, jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy III gruntów ornych,

opisanych w pkt. a), b) c), f) i g) oraz klasy IV opisanych w pkt. d).

Klasa IV. Grunty pod wodami średnie.

Grunty pod wodami zamkniętemi, posiadające, jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy IV gruntów ornych, opisanych w pkt. a) e), f) i g).

Klasa V. Grunty pod wodami słabe.

Grunty pod wodami zamkniętemi, posiadające, jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy V gruntów ornych.

Klasa VI. Grunty pod wodami najsłabsze.

Grunty pod wodami zamkniętemi, posiadające, jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy VI gruntów ornych oraz grunty pod wodami otwartemi.

Obniża się klasyfikację o jedną klasę w przypadkach, gdy zachodzi jeden z następujących warunków:

1) dno jest nierówne, niedające się osuszyć zapomocą normalnych środków;

2) zbiornik wody ma zlewnię z przewagą lasów, torfowisk, kwaśnych łąk, bagien, co wpływa na kwasowość wody;

3) zbiorniki wód zasilane są przeważnie ze źródeł (nie dotyczy stawów pstrągowych);

4) przepływ wód jest nieunikniony;

5) nadmiar wód (burzowych, z wylewów rzek czy strumieni i t. p.);

6) dopływ wód jest niedostateczny (sezonowy);

7) nadmierna przesiąkliwość dna.

W przypadku zbiegu dwóch lub więcej czynników, wyżej wymienionych, można obniżyć klasyfikację o dwie klasy.

E. NIEUŻYTKI.

Do nieużytków zalicza się lotne piaski, bagna, mokradła (rojsty) strome stoki i parowy niemożliwe do użytkowania jako grunty orne, leśne lub pastwiska, skały, szutrowiska, okopy, doły po żwirze, torfie, glinie, piasku i t. p.

Załącznik Nr. 2 do rozp. Min. Roln. i Reform Roln. z dnia 16 marca 1935 r. (poz. 107).

Województwo	Okrąg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Warszawskie	błoński grójecki kutnowski łowicki rawski skierniewicki sochaczewski warszawski włocławski	ciechanowski gostyniński lipnowski miński nieszawski płocki płoński pułtuski radzymiński	makowski mławski przasnyski rypiński sierpecki	—	—
Łódzkie	kaliski łęczycki łódzki piotrkowski radomszczański	brzeziński kolski koniński łaski sieradzki turecki wieluński	—	—	—
Kieleckie	będziński częstochowski jędrzejowski miechowski opatowski pińczowski	iłżecki kielecki kozienicki olkuski włoszczowski	konecki opoczyński	—	—

Województwo	Okręg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Kieleckie	radomski sandomierski stopnicki zawierciański			—	—
Lubelskie	lubelski puławski	chełmski garwoliński hrubieszowski janowski krasnostawski lubartowski łukowski radzyński siedlecki węgrowski zamojski	bialski biłgorajski sokołowski tomaszowski włodawski	—	—
Białostockie	—	—	augustowski białostocki łomżyński ostrołęcki ostrowski suwalski szczuciński wys. mazo- wiecki	bielski grodzieński sokólski wołkowyski	—

Województwo	Okrąg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Wileńskie	—	—	—	oszmiański święciański wileńsko-trocki	bracławski dziśnieński mołodecki postawski wilejski
Nowogródzkie	—	—	—	baranowicki lidzki nieświeski nowogródzki słonimski szczuczyński	stołpecki wołożyński
Poleskie	—	—	—	brzeski	drohicki koszyrski kobryński kosowski łuniniecki piński prużański stoliński
Wołyńskie	—	—	dubieński horochowski krzemieniecki	kowelski (na południa od linji kolejowej Lublin—Równe)	kostopolski kowelski (na północ od linji kolejowej Lublin—Równe)

Województwo	Okrąg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Wołyńskie	—	—	łucki (na południe od linji kolejowej Lublin—Równe) równieński włodzimierski zdołbunowski	lubomelski na południe od linji kolejowej Lublin—Równe) łucki (na północ od linji kolejowej Lublin—Równe)	lubomelski (na północ od linji kolejowej Lublin—Równe) sarneński
Tarnopolskie	zaleszczycki	borszczowski brodzki brzeżański buczacki czortkowski kamionecki kopyczyniecki podhajecki przemyślański radziechowski skałacki tarnopolski	—	—	—

Województwa	Okrąg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Tarnopolskie	—	trembolewski zbaraski zborowski złoczowski	—	—	—
Stanisławowskie	horodeński stryjski (część północna w granicach do rzeki Stryj i linji kolejowej Stryj - Dolina) śniatyński	kałuski (na północ od linji kolejowej Stanisławów—Dolina) kołomyjski rohatyński stanisławowski tłumacki żydaczowski	doliński kałuski (na południe od linji kolejowej Stanisławów—Dolina kosowski nadwórniański stryjski (część południowa w granicach dorzeki Stryj i linji kolejowej Stryj — Dolina)	—	—
Lwowskie	drohobycki jarosławski lwowski	bobrecki brzozowski gródecki	dobromilski jaworowski liski	—	—

Województwa	Okrąg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Lwowskie	łańcucki przemyski przeworski rzeszowski samborski tarnobrzeski	kolbuszowski krośnieński mościski niżański rawski rudecki sanocki sokalski żółkiewski	lubaczowski turczański	—	—
Krakowskie	bialski bocheński brzeski chrzanowski dąbrowski krakowski mielecki myślenicki ropczycki tarnowski wadowicki	gorlicki jasielski limanowski nowosądecki nowotarski żywiecki	—	—	—
Śląskie	bielski cieszyński	—	—	—	—

Województwa	Okrąg ekonomiczny				
	1	2	3	4	5
Poznańskie	gnieźnieński gostyński inowrocławski kościański mogileński ostrowski poznański szamotulski średzki śremski	bydgoski chodzieski czarnkowski jarociński kępiński krotoszyński leszczyński międzychodzki nowotomyski obornicki rawicki szubiński wągrowiecki wolsztyński wrzesiński wyrzyski żniński	—	—	—
Pomorskie	—	chełmiński grudziądzki morski tczewski toruński wąbrzeski	brodnicki działdowski lubawski sępoleński starogardzki świecki tucholski	chojnicki kartuski kościerski	—

Załącznik Nr. 3 do rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r. (poz. 107).

A. Grunty orne

Okrąg ekonomiczny	Cena w złotych 1 ha w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1320	1060	880	660	380	145
2	1150	920	765	575	330	130
3	950	755	630	475	270	105
4	740	590	490	370	210	80
5	530	425	355	365	150	60

B. Łąki

Okrąg ekonomiczny	Cena w złotych 1 ha w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1655	1245	780	390	255	90
2	1440	1080	680	340	220	75
3	1185	890	560	280	180	65
4	920	690	430	215	140	50
5	660	500	310	155	100	35

C. Pastwiska

Okrąg ekonomiczny	Cena w złotych 1 ha w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1320	1060	760	380	240	90
2	1150	920	660	330	210	75
3	950	755	540	270	170	65
4	740	590	420	210	135	50
5	530	425	300	150	95	35

D. Grunty pod wodami

Okrąg enonomiczny	Cena w złotych 1 ha w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1820	1370	860	430	280	100
2	1585	1190	750	375	245	90
3	1300	845	610	305	200	70
4	1010	760	480	250	155	55
5	730	550	340	170	110	40

E. Nieużytki

Okrąg ekonomiczny	Cena w złotych 1 ha
1	22
2	19
3	16
4	12
5	9

25.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 16 marca 1935 r.

w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec.

Na podstawie art. 2 — 5, 7, 10 i 14 ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) zarządzam co następuje:

Do art. 2.

§ 1. (1) Księgi zarodowego bydła poszczególnych ras i odmian należy prowadzić oddzielnie dla buhajów i krów.

(2) Księgi zarodowego bydła dzielą się na: księgi wstępne zarodowych krów, księgi główne zarodowych krów, księgi wstępne zarodowych buhajów oraz księgi główne zarodowych buhajów. Księgi wstępne zarodowych buhajów będą prowadzone tylko dla buhajów rasy czerwonej polskiej i innych odmian krajowych.

(3) Księgi zarodowego bydła winny zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia: numer kolejny wpisu, nazwę, numer metryczki (§ 3), datę urodzenia, datę stwierdzenia wartości hodowlanej (§ 6 licencja), pochodzenie, opis budowy i jej ocenę w punktach (§ 5), wagę z podaniem dat określenia jej, opis umaszczenia, uzyskane nagrody, nazwisko i imię hodowcy, w którego gospodarstwie zwierzę zostało urodzone, oraz adres jego gospodarstwa, nazwiska i imiona następnych właścicieli oraz adresy ich gospodarstw. Księgi zarodowych krów winny ponadto zawierać: nazwy i numery wpisów do ksiąg buhajów użytych do pokrycia, daty urodzeń cieląt, ich płeć, numery metryczek, wiadomości dotyczące mleczności krów (wydajność

mleka i tłuszczu w kilogramach oraz przeciętny procent tłuszczu w mleku) w kolejnych latach z podaniem ilości dni doju oraz w miarę możności — wagę cieląt z podaniem dat określenia jej.

§ 2. (1) Do ksiąg zarodowych krów mogą być wpisane krowy, które:

a) są zdrowe,
b) ocieliły się po raz pierwszy w trzecim roku życia lub później, jeżeli w trzecim roku zaszło poronienie,
c) mają ukończony co najmniej jeden okres wydzielania mleka po ocieleniu się (okres laktacyjny),
d) mają umaszczenie właściwe dla danej rasy lub odmiany,
e) o ile chodzi o możność wpisania do księgi głównej zarodowych krów, posiadają co najmniej dwa pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg zarodowego bydła tej samej rasy lub odmiany oraz
f) pod względem mleczności i budowy, zależnie od tego, do jakiej księgi mają być wpisane, odpowiadają wymaganiom, ustalonym w tabelce A i B.

(2) Wymienione w tabelce wymagania co do rocznej wydajności mleka oraz rocznej wydajności tłuszczu w mleku są ustalone dla krów, które ukończyły trzeci okres laktacyjny, dla krów zaś, które ukończyły drugi okres laktacyjny, wymagania te są obniżone o 10%, a dla krów, które ukończyły pierwszy okres laktacyjny — o 20%.

(3) Do ksiąg głównych zarodowych krów mogą być wpisane również krowy, które odpowiadają wymaganiom, ustalonym w ust. (1) pkt. a), b), c), d) i f), a ponadto mają dwa pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" i t. p., prowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dla tej samej rasy lub odmiany przez izby rolnicze lub organizacje, wymienione w załączniku Nr. 1 do rozporządzenia niniejszego lub, jeżeli chodzi o krowy importowane, — do odpowiednich ksiąg kraju pochodzenia krowy.

(4) Do ksiąg zarodowych buhajów mogą być wpisane buhaje zdrowe w wieku powyżej jednego roku, które mają umaszczenie właściwe dla danej rasy lub odmiany, a ponadto pod względem pochodzenia i budowy zależnie od tego, do jakiej księgi mają być wpisane, odpowiadają wymaganiom, ustalonym w tabelce C.

(5) Do ksiąg wstępnych zarodowych buhajów (prowadzonych tylko dla bydła czerwonego polskiego i innych odmian krajowych) mogą być wpisane również buhaje, które odpowiadają pod względem zdrowia, wieku, umaszczenia i budowy wymaganiom, ustalonym w ust. (4), a ponadto mają co najmniej matkę wpisaną do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" i t. p., prowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dla tej samej rasy lub odmiany przez izby rolnicze lub organizacje, wymienione w załączniku Nr. 1.

A

Rodzaj księgi	Mleczność				Ocena budowy w punktach
	roczna wydajność mleka przy przeciętnym rocznym procencie tłuszczu		lub	roczna wydajność tłuszczu w mleku przy przecietnym rocznym procencie tłuszczu	
Bydło nizinne					
księga wstępna zarodowych krów	co najmniej	2.800 kg ml. 3,2% tł.	lub co najmniej	100 kg tł. 3% tł.	co najmniej 65
księga główna zarodowych krów	"	3.300 kg ml. 3,2% tł.	"	120 kg tł. 3% tł.	" 75
Bydło czerwone polskie i inne odmiany krajowe					
księga wstępna zarodowych krów	co najmniej	2.000 kg ml. (1.500 kg ml.)*) 3,75% tł.	lub co najmniej	95 kg tł. 3,5% tł.	co najmniej 65

*) dla obszaru województw: wileńskiego, nowogródzkiego i poleskiego.

B

Rodzaj księgi	Mleczność			Ocena budowy w punktach
	roczna wydajność mleka przy przeciętnym rocznym procencie tłuszczu	lub	roczna wydajność tłuszczu w mleku przy przeciętnym rocznym procencie tłuszczu	
Bydło czerwone polskie i inne odmiany krajowe				
księga główna zarodowych krów	co najmniej 2.800 kg ml. 4% tł.	lub co najmniej	120 kg tł. 3,75% tł.	co najmniej 75
Bydło górskie				
księga wstępna zarodowych krów	co najmniej 2.400 kg ml. 3,6% tł.	lub co najmniej	95 kg tł. 3,4% tł.	co najmniej 65
księga główna zarodowych krów	" 3.000 kg ml. 3,8% tł.	"	120 kg tł. 3,6% tł.	" 75

C

Rodzaj księgi	Pochodzenie	Ocena budowy w punktach
Księga wstępna zarodowych buhajów (tylko dla bydła czerwonego polskiego i innych odmian krajowych)	co najmniej matki wpisane do ksiąg wstępnych zarodowych krów	co najmniej 70
Księga główna zarodowych buhajów	co najmniej dwa pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg zarodowych bydła tej samej rasy lub odmiany, przy czem mleczność matek i matek ojców winna być co najmniej taka, jaka jest ustalona dla krów, które mogą być wpisane do ksiąg głównych (ust. (1) tabelka)	co najmniej 76

(6) Do ksiąg głównych zarodowych buhajów mogą być wpisane również buhaje, które odpowiadają pod względem zdrowia, wieku, umaszczenia i budowy wymaganiom, ustalonym w ust. (4), a ponadto mają co najmniej dwa pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" i t. p., prowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dla tej samej rasy lub odmiany przez izby rolnicze lub organizacje, wymienione w załączniku Nr. 1, lub, jeżeli chodzi o buhaje importowane, — do odpowiednich ksiąg kraju pochodzenia buhaja, przyczem w obu przypadkach mleczność matek i matek ojców winna być co najmniej taka, jaka jest ustalona dla krów, które mogą być wpisane do ksiąg głównych (ust. (1) tabelka).

§ 3. (1) Pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowego bydła, ustala się na podstawie metryczki.

(2) Po urodzeniu się cielęcia należy mu założyć w prawe ucho kolczyk z numerem oborowym i wystawić metryczkę. która winna zawierać: numer metryczki, nazwę cielęcia, nazwisko i imię hodowcy oraz adres jego gospodarstwa, nazwy ojca i matki cielęcia, rodzaj ksiąg, do których są ojciec i matka wpisane, oraz numery wpisów, datę urodzenia cielęcia, jego płeć, numer oborowy, rysunek umaszczenia widzialny z dwóch boków cielęcia i z przodu głowy (dla ras jednomaścistych — opis umaszczenia), datę wypełnienia metryczki oraz podpis hodowcy.

(3) Metryczka winna być w ciągu 6 tygodni po urodzeniu się cielęcia dostarczona izbie rolniczej lub organizacji, prowadzącej księgę zarodowego bydła, i przechowywana w kartotece.

§ 4. Mleczność krowy, która ma być wpisana do księgi zarodowych krów, stwierdza się w drodze kontroli wykonywanej w sposób przewidziany w § 24 niniejszego rozporządzenia.

§ 5. (1) Ocenę budowy zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowego bydła, przeprowadza się przez porównanie w jakim stopniu zwierzę odpowiada najwyższym wymaganiom, które w sumie oznacza się jako 100 punktów.

(2) Ocenie poddaje się poszczególne części zwierzęcia i zależnie od wyników oceny przyznaje się za:

głowę, szyję i rogi	do	5	punktów
przód (kłąb, łopatka, bark, ożebrowanie, szerokość i głębokość przodu) . . .	„	20	„
środkową część tułowia (grzbiet, lędźwie, słabizna, brzuch)	„	15	„
zad (krzyż, ogon i jego osada, szerokość, długość i kształt zadu)	„	20	„
kończyny i chód	„	10	„
oznaki użytkowości	„	10	„
wygląd ogólny	„	20	„

§ 6. Zwierzę, co do którego stwierdzono (licencja), że odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 2, winno być oznaczone kolczykiem założonym w lewe ucho oraz wpisane do odpowiedniej księgi zarodowego bydła. Kolczyk winien zawierać: znak izby rolniczej (§ 17), znak księgi (W — wstępna, G — główna) oraz kolejny numer wpisu.

§ 7. (1) Księgi zarodowej trzody chlewnej poszczególnych ras i typów należy prowadzić oddzielnie dla knurów i macior.

(2) Księgi zarodowej trzody chlewnej winny zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia: numer kolejny wpisu, nazwę, numer metryczki miotu (§ 9) i numer prosięcia w chlewni, datę urodzenia, datę stwierdzenia wartości hodowlanej (§ 11 licencja), pochodzenie, opis budowy, ocenę zwierzęcia w punktach (§ 10), wiadomości dotyczące miotu, z którego zwierzę pochodzi (ilość prosiąt), ich wagę ogólną i przeciętną (w 1, 21 i 56 dn. po urodzeniu), wagę zwierzęcia w 6 miesięcy po urodzeniu, nazwisko i imię hodowcy, w którego gospodarstwie zwierzę zostało urodzone oraz adres jego gospodarstwa, nazwiska i imiona następnych właścicieli oraz adresy ich gospodarstw. Księgi zarodowych macior winny ponadto zawierać nazwy i numery wpisów knurów użytych do pokrycia, daty oproszeń oraz wiadomości dotyczące poszczególnych miotów: ilość prosiąt, ich wagę ogólną i przeciętną w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu, płeć prosiąt, numery metryczek oraz numery kolejne w chlewni, jak również — w miarę możności — wyniki stwierdzania wyzyskiwania paszy, szybkości dojrzewania oraz wartości produktów rzeźnych (§ 25).

§ 8. (1) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej mogą być wpisane zwierzęta zdrowe, które mają ukończone co najmniej 6 miesięcy życia, przy ocenie budowy otrzymały: knury co najmniej 70 punktów, maciory 60 punktów i które pozatem odpowiadają wymaganiom, ustalonym w paragrafie niniejszym.

(2) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy wielkiej białej angielskiej mogą być wpisane zwierzęta, pochodzące po knurach i maciorach, wpisanych do ksiąg zarodowej trzody chlewnej tej rasy, oraz zwierzęta importowane, wpisane do ksiąg trzody chlewnej tej rasy, prowadzonych w kraju pochodzenia zwierzęcia. Do dnia 31 grudnia 1936 r. do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy wielkiej białej angielskiej mogą być wpisane również zwierzęta, które mają trzy pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" i t. p., prowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dla tej rasy przez izby rolnicze lub organizacje, wymienione w załączniku Nr. 1, przyczem knury winny być pełnej krwi we wszystkich trzech pokoleniach.

(3) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy białej ostrouchej mogą być wpisane zwierzęta tej rasy oraz pochodzące po

matkach tej rasy i knurach rasy wielkiej białej angielskiej, przyczem w obu przypadkach zwierzęta te winny mieć trzy pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg zarodowej trzody chlewnej lub do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" i t. p., prowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przez izby rolnicze lub organizacje, wymienione w załączniku Nr. 1, a jeżeli chodzi o zwierzęta importowane — do odpowiednich ksiąg kraju pochodzenia zwierzęcia.

(4) Umaszczenie zwierząt, które mogą być wpisane do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy wielkiej białej angielskiej lub białej ostrouchej, powinno być białe. Dopuszczalne są niewielkie ciemne plamki na skórze pokryte jasnym włosem.

(5) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy białej zwisłouchej lub czarnej zwisłouchej mogą być wpisane zwierzęta, które odpowiadają istotnym cechom tej rasy pod względem budowy i umaszczenia oraz mają stwierdzone pochodzenie po rodzicach tej samej rasy.

(6) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej prowadzonych dla krajowych typów trzody chlewnej mogą być wpisane zwierzęta bez wiadomego pochodzenia, odpowiadające istotnym cechom danego typu.

(7) Oprócz określonych wyżej wymagań zwierzę każdej rasy lub każdego krajowego typu winno:

a) pochodzić z miotu o ilości co najmniej 8 urodzonych żywych prosiąt, a tylko w przypadku pierwszego miotu — o ilości co najmniej 6 żywych prosiąt,
b) pochodzić z miotu o przeciętnej wadze prosiąt, ustalonej w przeciągu 24 godzin po urodzeniu, nie mniejszej niż 1 kg. oraz o wadze miotu w 21 dniu po urodzeniu nie mniejszej niż 30 kg lub o przeciętnej wadze prosiąt w 21 dniu po urodzeniu nie mniejszej niż 4 kg.,
c) ważyć w 6 miesięcy po urodzeniu nie mniej niż 70 kg.— o ile jest rasy wielkiej białej angielskiej lub białej ostrouchej, nie mniej niż 60 kg. — o ile jest rasy czarnej zwisłouchej, nie mniej niż 50 kg — o ile jest rasy białej zwisłouchej lub należy do jednego z typów krajowych.

§ 9. (1) Pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowej trzody chlewnej, ustala się na podstawie metryczki miotu.

(2) Po oproszeniu się maciory należy każdemu z prosiąt miotu oznaczyć na prawem uchu numer prosięcia w chlewni oraz numer metryczki miotu. Metryczka winna zawierać: numer metryczki, nazwisko i imię hodowcy oraz adres jego gospodarstwa, nazwy ojca i matki prosięcia oraz numery ich wpisów do ksiąg zarodowej trzody chlewnej, datę oproszenia, ilość prosiąt w miocie, ich wagę ogólną i przeciętną w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu, ich płeć, numery w chlewni, datę wypełnienia metryczki oraz podpis hodowcy.

(3) Metryczka miotu winna być w ciągu 14 dni, licząc od 56 dnia po oproszeniu się maciory, dostarczona izbie rolniczej lub organizacji, prowadzącej księgę zarodowej trzody chlewnej, i przechowywana w kartotece.

§ 10. (1) Ocenę budowy zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowej trzody chlewnej, przeprowadza się przez porównanie, w jakim stopniu odpowiada ono najwyższym wymaganiom, które w sumie oznacza się jako 100 punktów.

(2) Ocenie poddaje się poszczególne części zwierzęcia i zależnie od wyników oceny przyznaje się za:

głowę, szyję	do	5	punktów
grzbiet, lędźwie, krzyż	„	15	„
szynkę przednią (łopatkę)	„	5	„
klatkę piersiową	„	10	„
długość boku	„	15	„
głębokość boku	„	5	„
szynkę zadnią	„	20	„
nogi i chód	„	10	„
wygląd ogólny	„	15	„

§ 11. Zwierzę, co do którego stwierdzono (licencja), iż odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 8, winno być oznaczone na lewem uchu znakiem izby rolniczej (§ 17) i kolejnym numerem wpisu oraz pod tym numerem wpisane do księgi zarodowej trzody chlewnej.

§ 12. (1) Księgi zarodowych owiec poszczególnych ras i kierunków hodowlanych należy prowadzić oddzielnie dla tryków i macior.

(2) W uzasadnionych przypadkach izby rolnicze lub organizacje, prowadzące księgi zarodowych owiec, mogą za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych prowadzić te księgi:

a) oddzielnie dla poszczególnych stad, przyczem księgi mogą pozostawać w siedzibie gospodarstwa, w którem znajduje się stado,
b) oddzielnie dla poszczególnych stowarzyszeń hodowców owiec, przyczem księgi mogą pozostawać w siedzibie stowarzyszenia.

(3) Księgi zarodowych owiec winny zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia: numer kolejny wpisu, nazwę, numer metryczki lub w razie stwierdzenia pochodzenia jagnięcia zapomocą wykazu przychówku (§ 14) — zamiast numeru metryczki numer wykazu i numer jagnięcia w wykazie, datę urodzenia, datę stwierdzenia wartości hodowlanej (§ 16 licencja), dane dotyczące pochodzenia, wyniki oceny runa lub okrywy i budowy (§ 15 bonitacja), wagę z podaniem dat określenia jej, wydajność wełny w kilogramach z podaniem dat strzyżeń i czas odrostu wełny w miesiącach, nazwisko i imię hodowcy, w którego gospodar-

stwie zwierzę zostało urodzone, oraz adres jego gospodarstwa, nazwiska i imiona następnych właścicieli oraz adresy ich gospodarstw. Księgi zarodowych macior powinny ponadto zawierać nazwy i numery wpisów do ksiąg tryków użytych do pokrycia, daty urodzeń jagniąt, ich płeć oraz numery metryczek lub w razie stwierdzenia pochodzenia jagniąt zapomocą wykazów przychówku — zamiast numerów metryczek numery wykazów oraz numery jagniąt w wykazach. Ponadto dla owiec użytkowanych mlecznie — ocenę cech mleczności lub dane, dotyczące mleczności, dla owiec zaś rasy karakuł — ocenę futerka zwierzęcia, a dla macior tej rasy również ocenę futerka przychówku.

§ 13. Do ksiąg zarodowych owiec mogą być wpisane zwierzęta zdrowe, odpowiadające określonej rasie lub kierunkowi hodowlanemu pod względem pochodzenia, budowy, rozwoju, umaszczenia, charakteru runa lub okrywy, wartości użytkowej i wagi.

§ 14. (1) Pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowych owiec, ustala się na podstawie metryczki lub wykazu przychówku.

(2) Po urodzeniu się jagnięcia na prawem jego uchu należy oznaczyć numer jagnięcia w owczarni oraz wystawić metryczkę lub wpisać zwierzę do wykazu przychówku. Metryczka winna zawierać: numer metryczki, nazwę jagnięcia, nazwisko i imię hodowcy oraz adres jego gospodarstwa, nazwy ojca i matki jagnięcia oraz numery ich wpisów do ksiąg zarodowych owiec, datę urodzenia jagnięcia, jego numer w owczarni, płeć, datę wypełnienia metryczki oraz podpis hodowcy, a dla owiec rasy karakuł — ponadto ocenę futerka. Wykaz przychówku winien zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia te same dane co i metryczka, przyczem numerowi metryczki odpowiada kolejny numer jagnięcia w wykazie.

(3) Metryczki w ciągu 3 miesięcy po urodzeniu się jagnięcia wykazy zaś przychówku co trzy miesiące winny być dostarczane izbie rolniczej lub organizacji, prowadzącej księgę zarodowych owiec, i przechowywane w kartotece.

§ 15. Bonitację (ocenę runa lub okrywy i budowy zwierzęcia) przeprowadza się nie wcześniej niż po pierwszej strzyży, biorąc pod uwagę odrost wełny za okres czasu co najmniej czteromiesięczny. Przy bonitacji stosować należy klucz bonitacyjny, ustalony zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych. Ocenę futerka owiec rasy karakuł przeprowadza się między 3 a 7 dniem po urodzeniu się zwierzęcia.

§ 16. Zwierzę, co do którego stwierdzono (licencja), iż odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 13, winno być oznaczone na lewem uchu znakiem izby rolniczej (§ 17) i kolejnym numerem wpisu oraz pod tym numerem wpisane do księgi zarodowych owiec.

§ 17. Znaki izb rolniczych używane na podstawie niniejszego rozporządzenia ustala się w sposób następujący:

Białostocka	Izba Rolnicza	—	Bł
Kielecka	„ „	—	Kl
Krakowska	„ „	—	Kr
Lubelska	„ „	—	Lb
Lwowska	„ „	—	Lw
Łódzka	„ „	—	Łd
Poleska	„ „	—	Pl
Pomorska	„ „	—	Pm
Warszawska	„ „	—	Wr
Wielkopolska	„ „	—	Pz
Wileńska	„ „	—	Wn
Wołyńska	„ „	—	Wł

§ 18. Do dnia 31 grudnia 1936 r. pochodzenie zwierząt można ustalać nietylko na podstawie metryczki (§§ 3, 9 i 14) lub wykazu przychówka (§ 14), lecz także na podstawie innych dowodów.

§ 19. Stwierdzenie przez izbę rolniczą lub organizację, prowadzącą księgę gospodarskich zwierząt zarodowych, że zwierzę odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 2, 8 lub 13 (licencja), odbywa się na podstawie oględzin przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje.

§ 20. Przy wpisywaniu do ksiąg zwierząt, które same lub których przodkowie są wpisani do ksiąg „hodowlanych“, „rodowodowych“ i t. p., prowadzonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego przez izby rolnicze lub organizacje wymienione w załączniku Nr. 1, albo też zwierząt importowanych, które same, lub których przodkowie są wpisani do ksiąg prowadzonych zagranicą, — wiadomości zawarte w tych księgach uważa się za wiarogodne.

Do art. 3.

§ 21. (1) Dla obór, chlewni i owczarni, których właściciele chcą uzyskać prawo używania na ich oznaczenie nazwy, zawierającej określenie „zarodowy“, ustala się wymagania następujące:

a) materjał hodowlany winien być wpisany do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych,
b) materjał ten winien być wyrównany pod względem budowy i użytkowości,
c) materjał żeński winien być pokrywany rozpłodnikami, wpisanemi do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych,
d) wychów młodzieży winien być prawidłowy,

e) żywienie oraz pastwisko winny być odpowiednie,
f) zwierzęta winny być utrzymywane w warunkach higjenicznych oraz winna być zapewniona opieka weterynaryjna,
g) gospodarstwo hodowlane winno być wolne od chorób zaraźliwych, trudnych do szybkiego i zupełnego zwalczenia.

(2) W odniesieniu do obór, ustala się ponadto wymagania następujące:
a) w oborach bydła nizinnego lub górskiego winno być co najmniej 40% zwierząt, a w oborach bydła czerwonego polskiego lub innych odmian krajowych co najmniej 20% zwierząt wpisanych do ksiąg głównych zarodowego bydła oraz
b) winna być prowadzona kontrola wartości użytkowej wszystkich krów (§ 24).

§ 22. (1) Na żądanie właściciela izba rolnicza stwierdza, czy obora, chlewnia lub owczarnia odpowiada wymaganiom, ustalonym w paragrafie poprzednim, i o wyniku zawiadamia właściciela.

(2) W razie stwierdzenia, że obora, chlewnia lub owczarnia odpowiada tym wymaganiom, izba rolnicza podaje do publicznej wiadomości, że właściciel tej obory, chlewni lub owczarni jest uprawniony do używania na jej oznaczenie nazwy, zawierającej określenie „zarodowy".

(3) Izba rolnicza corocznie stwierdza, czy zarodowa obora, chlewnia lub owczarnia odpowiada wymienionym wyżej wymaganiom; w razie stwierdzenia, że przestała odpowiadać tym wymaganiom, izba rolnicza zawiadamia o tem właściciela oraz podaje do publicznej wiadomości, że właściciel tej obory, chlewni lub owczarni nie jest uprawniony do używania na jej oznaczenie nazwy, zawierającej określenie „zarodowy".

Do art. 4.

§ 23. (1) W razie uznania pewnej rasy bydła za odpowiednią dla określonego obszaru zwierzę innej rasy, hodowane na tym obszarze, odpowiadające wymaganiom, ustalonym w § 2, może być wpisane do księgi zarodowego bydła, jeżeli obora, do której ono należy, odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 21 ust. (1) pkt. b), d), e), f) i g), a w oborze tej:
a) materjał żeński pokrywany jest buhajami, które mogą być wpisane do księgi głównej zarodowych buhajów,
b) prowadzona jest kontrola wartości użytkowej wszystkich krów,
c) co najmniej 40% zwierząt, jeżeli to jest obora bydła nizinnego lub górskiego, a co najmniej 20% zwierząt, jeżeli to jest obora bydła czerwonego polskiego lub innych

odmian krajowych, odpowiada wymaganiom, ustalonym dla zwierząt, które mogą być wpisane do ksiąg głównych zarodowego bydła.

(2) W razie uznania pewnych ras trzody chlewnej lub owiec za odpowiednie dla określonego obszaru, zwierzęta tych gatunków, należące do innej rasy, hodowane na tym obszarze, odpowiadające wymaganiom, ustalonym w § 8 lub w § 13, mogą być wpisane do odpowiednich ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, jeżeli chlewnie lub owczarnie, do których one należą, odpowiadają wymaganiom, ustalonym w § 21 ust. (1) pkt. b), d), e), f) i g), a materjał żeński w tych chlewniach lub owczarniach jest pokrywany rozpłodnikami, które mogą być wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych.

Do art. 5.

§ 24. (1) Kontrola wartości użytkowej bydła polega na stwierdzaniu mleczności krów. Stwierdzanie mleczności krów przeprowadza się drogą próbnych udojów. Próbny udój odbywa się w godzinach, przyjętych w gospodarstwie, lecz nie częściej niż 3 razy w ciągu doby i wykazuje wydajność mleka krowy w ciągu doby oraz zawartość w niem tłuszczu. Próbne udoje odbywają się w równych odstępach czasu, przynajmniej raz na cztery tygodnie. Na podstawie próbnych udojów oblicza się mleczność (§ 1, wydajność mleka i tłuszczu w kilogramach oraz przeciętny procent tłuszczu w mleku) poszczególnych krów w ciągu roku. Przy stwierdzaniu mleczności zapisuje się zużycie pasz, daty pokrycia i ocielenia się krów poddanych kontroli.

(2) Rok kontrolny liczy się od 15 maja do 14 maja roku następnego.

§ 25. Kontrola wartości użytkowej trzody chlewnej polega na stwierdzaniu jednej lub kilku z następujących właściwości:

a) płodności macior przez ustalanie liczby prosiąt każdego miotu,

b) przyrostu wagi przychówku przez ustalanie w poszczególnych miotach przeciętnej wagi prosiąt w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu,

c) wyzyskiwania paszy przez ustalanie ilości paszy zużytej na 1 kg. przyrostu wagi zwierzęcia w określonym wieku,

d) szybkości dojrzewania zwierząt przez ustalanie wieku, w jakim zwierzę osiąga wagę odpowiednią dla pewnego kierunku hodowli,

e) wartości produktów rzeźnych przez ustalanie, w zależności od kierunku hodowli, stosunku wagi produktów

uboju do wagi żywego zwierzęcia lub przez ocenę ich jakości po zabiciu zwierzęcia.

§ 26. (1) Kontrola wartości użytkowej owiec polega na stwierdzaniu jednej lub kilku z następujących właściwości:

a) użytkowości strzyżnej przez ustalanie u poszczególnych zwierząt wydajności wełny brudnej za pewien okres czasu, barwy, połysku oraz stopnia i rodzaju zanieczyszczenia wełny, wysokości słupka lub kosmyka, jego budowy i falistości, właściwości włosa (długości, grubości, równości, sortymentu, wytrzymałości, rozciągliwości), stosunku procentowego wagi wełny czystej do wagi wełny brudnej (rendement), stopnia wilgotności wełny, jej wyrównania oraz właściwości tłuszczo-potu (barwy, rozpuszczalności i t. p.),

b) mleczności przez ustalanie wydajności mleka i zawartości w niem tłuszczu,

c) przyrostu wagi przez ustalanie wagi zwierzęcia co miesiąc w wieku od 2 do 6 miesięcy,

d) jakości kożucha przez ustalanie gęstości i wyrównania okrywy, odrostu (długości włosa), wysokości i budowy loka lub kosmyka, stosunku ilości włosa rdzeniowego do puchowego oraz obrostu,

e) jakości futerka przez zbadanie u zwierząt w wieku od 3 do 7 dni barwy i połysku futerka, charakteru loka (kształtu, konsystencji, jednorodności), rysunku futerka, obrostu oraz innych cech owłosienia.

(2) Stwierdzanie mleczności owiec przeprowadza się drogą próbnych udojów, wykonywanych co najmniej raz na dwa tygodnie w godzinach przyjętych w gospodarstwie, lecz nie częściej niż 3 razy w ciągu doby. Przy stwierdzaniu mleczności zapisuje się datę okocenia się, datę odsadzenia jagnięcia, długość okresu dojenia oraz rodzaj i jakość paszy i pastwiska.

(3) Stwierdzanie jakości kożucha przeprowadza się u wrzosówki i wrzosówki z domieszką krwi owcy romanowskiej w wieku od 6 do 8 miesięcy, a u krukówki, świniarki czarnej i cakla czarnego oraz u tych owiec z domieszką krwi karakułu — w wieku około 4 miesięcy.

Do art. 7.

§ 27. (1) Komisje kwalifikacyjne działają w ustalonych dla nich okręgach, które nie mogą przekraczać obszaru powiatu. Okrąg działania każdej komisji ustala izba rolnicza.

(2) Każda komisja kwalifikacyjna składa się z 3 członków i tyluż zastępców. Jednego członka i jego zastępcę do każdej komisji deleguje izba rolnicza, pozostałych zaś członków i ich

zastępców przewodniczący właściwego wydziału powiatowego, przyczem jednego członka i jednego zastępcę w porozumieniu z izbą rolniczą.

(3) Członek delegowany przez izbę rolniczą jest przewodniczącym komisji kwalifikacyjnej, zastępca tego członka — zastępcą przewodniczącego.

(4) Przewodniczący wydziału powiatowego w porozumieniu z izbą rolniczą deleguje do komisji jako jednego członka i jego zastępcę przedstawicieli powiatowego związku samorządowego obeznanych z właściwym działem hodowli; jako drugiego członka przewodniczący wydziału powiatowego deleguje samorządowego lekarza weterynaryjnego, a jako jego zastępcę — innego lekarza weterynaryjnego.

(5) W razie nieobecności na przeglądzie przedstawiciela powiatowego związku samorządowego lub jego zastępcy przewodniczący komisji winien powołać do spełniania zastępczo czynności członka komisji miejscowego rolnika, a w razie nieobecności lekarza weterynaryjnego, będącego członkiem komisji lub jego zastępcą — innego lekarza weterynaryjnego.

(6) Do ważności orzeczeń komisji kwalifikacyjnej potrzebna jest obecność 3 osób w tem przewodniczącego lub jego zastępcy oraz lekarza weterynaryjnego.

§ 28. (1) Uznawanie rozpłodników za odpowiednie do hodowli odbywać się będzie na podstawie oględzin dokonywanych na przeglądach. Izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym wydziału powiatowego dzieli okręgi działania komisyj na okręgi przeglądowe.

(2) Przeglądy buhajów i knurów odbywać się będą corocznie od początku marca do końca czerwca, przeglądy zaś tryków od początku sierpnia do końca września.

(3) Izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym wydziału powiatowego może zarządzić dodatkowe przeglądy rozpłodników po terminach ustalonych w ust. (2).

§ 29. (1) Komisje kwalifikacyjne uznają jako odpowiednie do hodowli rozpłodniki należące do rasy uznanej za odpowiednią dla właściwego obszaru, zdrowe oraz wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, przyczem buhaje winny mieć przynajmniej 12 miesięcy, knury 8 miesięcy i tryki 6 miesięcy życia.

(2) Rozpłodniki niewpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych mogą być uznane za odpowiednie do hodowli, jeżeli odpowiadają pozostałym wymaganiom, wymienionym w ustępie poprzednim.

§ 30. Rozpłodniki, które odpowiadają wymaganiom, okre-

ślonym w § 29, a nie osiągnęły w chwili przeglądu przepisanego wieku, może komisja uznać za odpowiednie do hodowli z terminem ważności uznania od dnia, w którym rozpłodniki te osiągną przepisany wiek.

§ 31. Jeżeli ilość rozpłodników uznanych zgodnie z §§ 29 i 30 nie jest dostateczna dla zaspokojenia potrzeb hodowlanych gminy, komisja kwalifikacyjna może wybrać brakującą ilość rozpłodników z pośród pozostałych najodpowiedniejszych do hodowli, a przedewszystkiem zpośród zbliżonych do rasy uznanej za odpowiednią dla danego obszaru.

§ 32. (1) Orzeczenie komisji kwalifikacyjnej należy wydać i ogłosić właścicielowi rozpłodnika niezwłocznie po zakończeniu przeglądu. Orzeczenie to jest ostateczne.

(2) Bezpośrednio po dokonaniu przeglądu komisja kwalifikacyjna wydaje właścicielowi rozpłodnika uznanego, odpowiadającego wymaganiom ustalonym w §§ 29 lub 30, świadectwo uznania według wzoru załącznika Nr. 2 do rozporządzenia niniejszego, właścicielowi zaś rozpłodnika, odpowiadającego wymaganiom ustalonym w § 31, — według wzoru załącznika Nr. 3.

(3) Izby rolnicze mogą określić sposób oznaczania rozpłodników, uznanych zgodnie z §§ 29 ust. (2), 30 oraz 31.

(4) W przypadku skorzystania z uprawnienia, zawartego w ustępie poprzednim, izba rolnicza powinna podać do powszechnej wiadomości sposób oznaczania rozpłodników.

(5) Świadectwa uznania buhajów i knurów ważne są do końca czerwca, świadectwa zaś uznania tryków do końca września — następnego roku kalendarzowego.

§ 33. Z dokonanego przeglądu komisja kwalifikacyjna sporządza protokół, w którym należy podać: miejsce i datę przeglądu, skład komisji, ilość rozpłodników doprowadzonych i niedoprowadzonych, ilość rozpłodników uznanych zgodnie z §§ 29 i 30, ilość rozpłodników uznanych zgodnie z § 31, jak również uwagi dotyczące stanu ilościowego i jakościowego rozpłodników w porównaniu z rokiem ubiegłym. Protokół winien być podpisany przez przewodniczącego i członków komisji. Odpisy protokółu należy dostarczyć zarządowi gminy i wydziałowi powiatowemu, oryginał zaś wraz z aktami — przesłać izbie rolniczej.

Do art. 8.

§ 34. (1) Właściciele rozpłodników winni zgłaszać do zarządu gminy: buhaje i knury do 15 lutego według stanu z 1 lutego, tryki do 15 lipca według stanu z 1 lipca. Zgłoszenie winno zawierać: wiek, maść, w miarę możności rasę rozpłodnika, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela.

(2) Terminy zgłaszania buhajów w 1935 r. ustalą izby rolnicze w porozumieniu z przewodniczącymi właściwych wydziałów powiatowych.

§ 35. Izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym wydziału powiatowego ustala dzień i miejsce odbywania przeglądów rozpłodników w poszczególnych okręgach przeglądowych, poczem przewodniczący wydziału powiatowego ogłasza je w każdej miejscowości okręgu przeglądowego przynajmniej na 15 dni przed terminem przeglądu.

Do art. 9.

§ 36. (1) Wydział powiatowy określa ilość rozpłodników uznanych potrzebnych dla poszczególnych gmin, opierając się na zasadach ustalonych przez izbę rolniczą, a w szczególności biorąc pod uwagę ilość krów, świń i owiec, znajdujących się na obszarze gminy.

(2) Jeżeli na obszarze gminy ilość rozpłodników uznanych zgodnie z §§ 29 i 30, jest mniejsza od ilości rozpłodników, ustalonej dla tej gminy stosownie do ustępu poprzedniego, wydział powiatowy oznaczy ilość rozpłodników, odpowiadających wymaganiom ustalonym w §§ 29 i 30, jaką w bieżącym roku budżetowym należy zapewnić miejscowym rolnikom.

§ 37. (1) Zarządy gmin obowiązane są do starczać komisjom kwalifikacyjnym wykazy rozpłodników: buhajów i knurów do 1 marca według stanu z 7 lutego, tryków do 1 sierpnia według stanu z 1 lipca. Wykazy powinny zawierać: wiek, maść, w miarę możności rasę rozpłodników, nazwiska i miejsca zamieszkania ich właścicieli.

(2) W 1935 r. zarządy gmin sporządzą i dostarczą komisjom kwalifikacyjnym wykazy buhajów w terminach ustalonych przez izby rolnicze w porozumieniu z przewodniczącymi właściwych wydziałów powiatowych.

Do art. 10.

§ 38. (1) Od opłat, ustanawianych przez izby rolnicze, wolne są rozpłodniki nieuznane:

a) wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych,

b) używane w zakładach naukowych do badań naukowych lub w zakładach leczniczych do celów leczniczych.

(2) Właściciele rozpłodników zwolnieni są od uiszczania należnych opłat od tych rozpłodników nieuznanych, które:

a) zostały wytrzebione lub padły przed terminem ustalonym do uiszczenia opłaty, jak również, które na skutek

choroby nie mogły być poddane wytrzebieniu przed tymże terminem,

b) nie mogły być doprowadzone przed komisję kwalifikacyjną z powodu przeszkód wywołanych siłą wyższą lub z powodu zarządzeń władzy.

Do art. 15.

§ 39. (1) Wniosek izby rolniczej o wprowadzenie w życie postanowień art. 6 — 11, 12 pkt. 1) oraz ustępu ostatniego tego artykułu ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec powinien zawierać wyszczególnienie rodzaju zwierząt, w zastosowaniu do których mają być wprowadzone w życie wymienione postanowienia ustawy oraz określenie obszaru, na którym projektuje się wprowadzenie tych postanowień w życie.

(2) Do wniosku izby rolniczej należy dołączyć uchwałę właściwej rady powiatowej o wyrażeniu nań zgody.

§ 40. (1) Postanowienia §§ 1 — 26, 39 i 40 wchodzą w życie z dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

(2) Postanowienia §§ 27—38 wchodzą w życie w zastosowaniu do bydła na obszarach gmin i powiatów, na których w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia obowiązują postanowienia art. 6—11, 12 pkt. 1) oraz ustępu ostatniego tego artykułu ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec — z dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

(3) Postanowienia §§ 27—38 w zastosowaniu do bydła na obszarach gmin i powiatów, na których nie zostały wprowadzone w życie wymienione w ustępie poprzednim postanowienia ustawy, jak również w zastosowaniu do trzody chlewnej i owiec — wchodzą w życie na obszarze poszczególnych gmin i powiatów jednocześnie z wprowadzeniem w życie na obszarze tych gmin i powiatów postanowień ustawy wymienionych w ustępie poprzednim.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. R. P. z 28.III.35 r. Nr. 20, poz. 120).

Załącznik Nr. 1 do rozp. Ministra Roln. i Ref. Roln. z 16 marca 1935 r. (poz. 120).

Izby rolnicze oraz organizacje, które przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia prowadziły księgi „rodowodowe", „hodowlane" i t. p.

1. Wielkopolska Izba Rolnicza, Pomorska Izba Rolnicza oraz Śląska Izba Rolnicza.

2. Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych w Warszawie.

3. Wojewódzkie Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Kielcach, Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B. i Łucku oraz związki hodowlane istniejące przy nich.

4. Małopolskie Towarzystwo Rolnicze (oddziały we Lwowie i Krakowie) oraz związki hodowlane istniejące przy niem.

5. Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego w Warszawie.

6. Związek Hodowców Bydła Polskiego w Warszawie.

7. Związek Hodowców Bydła Wschodnio-Fryzyjskiego Czerwono-Białego w Warszawie.

8. Związek Hodowców Bydła Górskiego w Warszawie.

9. Lubelski Związek Hodowców Bydła w Lublinie.

10. Związek Hodowców Bydła Polskiego Czerwonego w Białymstoku.

11. Związek Hodowców Bydła Czerwonego Polskiego Mlecznego Województwa Nowogródzkiego.

12. Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego w Baranowiczach.

13. Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego.

14. Wołyński Związek Hodowców Bydła Krajowego Mlecznego w Łucku.

15. Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Bydła Czarno-Białego Rasy Nizinnej.

16. Zachodnio-Polski Związek Hodowców Bydła Czerwonego.

17. Pomorskie Towarzystwo Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego.

18. Stowarzyszenie Hodowców Bydła Zarodowego na Śląsku w Katowicach.

19. Śląski Związek Hodowców Bydła Nizinnego w Katowicach.

20. Śląski Związek Hodowców Bydła Czerwonego w Cieszynie.

21. Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego Województwa Śląskiego (Herdbuchgesellschaft für Schwarzweiss Niederungsvieh der Wojewodschaft Schlesien).

22. Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Warszawie.

23. Lubelski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej.

24. Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Baranowiczach.

25. Poleski Związek Hodowców Trzody Chlewnej.

26. Wołyński Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Łucku.

27. Wielkopolski Związek Hodowców Trzody Chlewnej.

28. Pomorski Związek Hodowców Trzody Chlewnej.

29. Związek Hodowców Owiec w Warszawie.

30. Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Owiec.

31. Pomorski Związek Hodowców Owiec.

32. Towarzystwo Hodowców Owiec w Toruniu.

33. Związek Hodowców Karakułów w Warszawie.

Grzbiet

Nr. ....

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka)

....

Właściciel ....

....

zamieszkały ....

....

Świadectwo ważne jest od dnia

....

do dnia .... 19........ r.

na obszarze, dla którego rasa

....

została uznana za odpowiednią.

Podpis przewodniczącego komisji

....

dnia .... 19........ r.

Komisja kwalifikacyjna
powiatu ....
przy
.... Izbie Rolniczej

Nr. ....

Świadectwo uznania buhaja (knura tryka).

Komisja kwalifikacyjna stosownie do art. 7 ust. (2) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) uznaje za odpowiedniego do hodowli buhaja (knura tryka) .... wpisanego do księgi .... pod Nr .... rasy .... maści*) .... własność p. .... zamieszkałego ....

Niniejsze świadectwo daje właścicielowi lub posiadaczowi wymienionego buhaja (knura, tryka) — stosownie do art. 6 ust. (1) powołanej wyżej ustawy — prawo pokrywania tym buhajem (knurem, trykiem) cudzych krów (świń, owiec) na obszarze, dla którego w myśl art. 4 ust. (1) tejże ustawy rasa .... uznana została za odpowiednią.

Świadectwo ważne jest od dnia .... do dnia .... 19........ r.

Podpis przewodniczącego komisji

.... dnia .... 19........ r.

*) szczegółowy opis.

Załącznik Nr. 3 do rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r. (poz. 120).

Grzbiet

Nr. ....

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka)

....

Właściciel ....

....

zamieszkały ....

....

Świadectwo ważne jest do dnia .... 19......... r.

....

na obszarze gminy ....

....

Podpis przewodniczącego komisji

....

dnia .... 19..... r.

Komisja kwalifikacyjna
powiatu ....
przy
.... Izbie Rolniczej

Nr. ....

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka).

Komisja kwalifikacyjna stosownie do art. 7 ust. (3) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40 poz. 349) uznaje za odpowiedniego do hodowli buhaja (knura, tryka) ....
rasy .... maści*) ....
stanowiącego własność p. .... zamieszkałego w ....

Niniejsze świadectwo daje właścicielowi lub posiadaczowi wymienionego buhaja (knura, tryka) — stosownie do art. 6 ust. (1) i (4) powołanej wyżej ustawy — prawo pokrywania tym buhajem (knurem, trykiem) cudzych krów (świń, owiec) na obszarze gminy ....

Świadectwo ważne jest do dnia .... 19......... r.

Podpis przewodniczącego komisji

...., dnia .... 19......... r.

Papier koloru żółtego.

*) szczegółowy opis.

26.

INSTRUKCJA MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 27 marca 1935 r.

o ustaleniu ceny sprzedażnej działek ziemi przy parcelacji gruntów państwowych

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) oraz w wykonaniu art. 68 i 69 tejże ustawy zarządzam co następuje:

§ 1.

Przy parcelacji gruntów państwowych cena sprzedażna działek ziemi obejmuje: cenę sprzedażną gruntów oraz cenę sprzedażną innych składników gospodarczych.

§ 2.

Postanowienia instrukcji niniejszej stosuje się i wówczas, gdy działki są przeznaczone na cele ogólne (państwowe, komunalne, społeczne, kulturalne i naukowe oraz wspólne potrzeby nabywców), przy zastosowaniu § 3 bądź § 9 zależnie od charakteru działki.

§ 3.

1) Dla działek rolniczych, warzywniczo-ogrodniczych i rzemieślniczo-wiejskich za cenę sprzedażną jednego ha gruntów ornych i łąk poszczególnych klas, w poszczególnych okręgach ekonomicznych, ustalonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich, przymusowo wykupywanych przy przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 107), uznaje się ceny jednostkowe, a mianowicie:

Grunty orne

Okręgi ekonomiczne	Cena szacunkowa jednego ha w złotych w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1440	1140	960	720	410	170
2	1260	1020	840	600	360	145
3	1020	840	720	520	290	120
4	780	660	540	400	240	90
5	580	480	390	290	145	60

Łąki

Okręgi ekonomiczne	Cena szacunkowa jednego ha w złotych w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1800	1320	840	410	275	100
2	1560	1140	720	360	250	90
3	1260	960	600	290	200	70
4	960	720	480	240	150	50
5	720	520	340	145	110	40

Nieużytki

Okręgi ekonomiczne	Cena jednego ha w złotych
1	25
2	20
3	16
4	12
5	9

2) Przy wycenianiu pastwisk należy je zaliczać do odpowiedniej klasy gruntów ornych, bądź też łąk, zależnie od charakteru tych użytków. Przy wycenianiu pastwisk sztucznych należy uwzględniać wartość niezamortyzowanych kosztów ich urządzenia.

3) Jeżeli grunty, zaliczone do danej klasy są gorsze od gruntów typowych dla tej klasy, a jednak lepsze od zaliczanych do klasy bezpośrednio niższej, mogą być przy dokonywaniu szacunku oznaczone jako grunty klasy pośredniej; cenę sprzedażną należy wówczas określić jako przeciętną z cen przyjętych dla danej klasy i klasy bezpośrednio niższej.

4) Dla terenów, położonych w górnośląskiej części województwa śląskiego, przyjmuje się następujące ceny jednostkowe jednego ha w złotych, a mianowicie:

grunty orne:

I kl. — 1800, II kl. — 1450, III kl. — 1200,
IV kl. — 900, V kl. — 510, VI kl. — 210,

łąki:

I kl. — 2280, II kl. — 1680, III kl. — 1050,
IV kl. — 510, V kl. — 330, VI kl. — 120,

nieużytki:

30.

5) Przy ustalaniu ceny sprzedażnej działek ziemi, położonych w pobliżu granicy między dwoma okręgami ekonomicznemi, ceny jednostkowe gruntów mogą być, w miarę zachodzącej potrzeby, zwiększone, jeżeli położone są w gorszym, lub zmniejszone, jeżeli położone są w lepszym okręgu, a to o połowę różnicy między cenami, ustalonemi dla tych okręgów.

§ 4.

1) Cena sprzedażna działek leśnych, które mają zachować charakter leśny, winna być ustalana przy udziale rzeczoznawców, łącznie dla gruntów i drzewostanów. Jako cenę sprzedażną tych działek przyjąć należy przewidywany przeciętny czysty dochód roczny, skapitalizowany przy stopie procentowej 4.

W przypadkach jednak, gdy obszar działek leśnych nie przekracza 5 ha ,ich cenę sprzedażną ustalać można jako sumę 50% wartości ziemi, obliczonej w myśl § 3, oraz wartości użytkowej drzewostanów.

2) Cena sprzedażna działek leśnych, o ile jest zezwolenie na ich zamianę na inny rodzaj użytkowania, winna być ustalona jako suma 75% wartości ziemi, obliczonej w myśl § 3, oraz wartości użytkowej drzewostanów.

3) Cena sprzedażna sadów winna być ustalona jako suma wartości ziemi, obliczonej w myśl § 3, oraz wartości drzew i krzewów owocowych.

4) Cena sprzedażna wód, oraz eksploatowanych obszarów torfowych winna być ustalona według ich obecnej wartości użytkowej.

Cena sprzedażna wód może być również ustalona w drodze kapitalizacji rocznego czystego dochodu przy stopie procentowej 4.

§ 5.

Cena sprzedażna, ustalona w myśl §§ 3 i 4, może być tak w stosunku do całości gruntów, jak i do ich części, podwyższona lub obniżona w granicach 20% w zależności od następujących czynników:

a) stopnia uprawy i zagospodarowania oraz stanu urządzeń meljoracyjnych,

b) warunków komunikacyjnych, a więc np. odległości od szos, dojazdów do nich oraz odległości od rynków zby-

tu, naprzykład miasta, ośrodka przemysłowo-fabrycznego, stacji kolejowej i t. p.,

c) wpływu ośrodka przemysłu rolniczego (cukrownia, gorzelnia, płatkarnia i t. p.),

d) rzeźby terenu (falistość, pagórkowatość), wystawy oraz konfiguracji działki (stosunek długości do szerokości, kąty, linje granic),

e) struktury gospodarstwa (scalone lub w kilku działkach, odległość poszczególnych parcel od zabudowań, łatwość dojazdu do poszczególnych parcel) i wzajemnego ustosunkowania gruntów ornych, łąk i innych użytków oraz nieużytków,

f) obciążeń (serwituty, obowiązek utrzymania urządzeń meljoracyjnych i t. p.),

g) specjalnych warunków np. pas graniczny, utrudniony dostęp do wody i t. p.

§ 6.

Cena sprzedażna działek ziemi winna być ustalona dla każdej działki z osobna, natomiast przy sprzedaży ziemi w częściach idealnych w związku ze scaleniem, cenę sprzedażną gruntów dla poszczególnych nabywców określa się przez podzielenie ceny sprzedażnej całego obszaru na części, odpowiadające częściom idealnym udziału tych nabywców w nabywanym przez nich wspólnie obszarze.

§ 7.

1) Cenę sprzedażną budynków, wzniesionych przez Urząd, stanowią własne koszty budowy.

O ile od chwili budowy do czasu oszacowania zaszły zmiany w cenie robocizny i materjałów budowlanych, to cenę sprzedażną budynków należy dostosować do zmienionych warunków.

2) Cena sprzedażna budynków, istniejących przed parcelacją, winna być ustalona na podstawie miejscowych cen zużytego na nie materjału budowlanego i kosztów budowy, aktualnych w czasie oszacowania, z uwzględnieniem procentu zużycia tych budynków.

Gdyby określona w powyższy sposób cena sprzedażna budynków przekraczała ich wartość użytkową i wskutek tego sprzedawane gospodarstwo było zbytnio przeciążone kapitałem budowlanym, cenę sprzedażną tych budynków należy odpowiednio zredukować.

3) Jeżeli budynki są w całości lub w części przeznaczone

na rozbiórkę, to cena przeznaczonych na rozbiórkę budynków, względnie ich części oraz nieużytecznych budynków nadkompletnych, winna być ustalona na podstawie miejscowych cen tych materjałów, jakie dadzą się uzyskać przy rozbiórce, z potrąceniem kosztów rozbiórki.

4) Cena sprzedażna budynków przemysłowych, nadających się do dalszej wytwórczości, winna być ustalona z uwzględnieniem ich specjalnej istotnej wartości oraz z uwzględnieniem przystosowania ich do nowego zmniejszonego gospodarstwa.

5) Cena materjałów budowlanych (cegła, drzewo i t. p.) winna być ustalona według miejscowych cen rynkowych.

§ 8.

Cena sprzedażna zapasów, nawozów, upraw, zasiewów, inwentarzy żywych i martwych oraz innych składników gospodarczych winna być ustalona według miejscowych cen rynkowych, z potrąceniem dla inwentarzy martwych procentów ich zużycia, lub też według cen, osiągniętych w wyniku przeprowadzonego przetargu.

§ 9.

Cenę sprzedażną działek ziemi, przeznaczonych na utworzenie kolonij urzędniczych, rzemieślniczych, robotniczych i t. p. oraz na cele handlowe, przemysłowe i t. p., należy określać na podstawie cen rynkowych, płaconych za podobne działki w zbliżonym czasie. Tak wyprowadzona cena sprzedażna może być, w zależności od warunków miejscowych, zmniejszona w granicach do 20%.

§ 10.

Drogi i rowy przydrożne nie podlegają ocenianiu.

§ 11.

Cenę sprzedażną gruntów i innych składników gospodarczych, ustaloną według zasad instrukcji niniejszej, należy rozumieć jako wyrażoną w złotych w złocie według parytetu 1927 roku (art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego — Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855).

§ 12.

1) Wycenianie działek na gruncie łącznie z klasyfikacją przeprowadza delegowany przez Urząd Wojewódzki urzędnik, którym może być komisarz ziemski.

Dokonywania klasyfikacji może Urząd zaniechać o ile jest w posiadaniu materjałów klasyfikacyjnych odpowiadających wymaganiom niniejszej instrukcji.

2) Cenę sprzedażną ustala wojewoda na podstawie wniosku delegata.

3) Delegat Urzędu Wojewódzkiego opracowuje wniosek na podstawie zebranych na gruncie materjałów, posiłkując się — w miarę potrzeby — opinją rzeczoznawców, gdy chodzi o zaprojektowanie ceny budynków, sadów, lasów, wód, torfów oraz innych składników, których ocenienie wymaga specjalnych wiadomości.

4) Klasyfikacja gruntów nie może być przeprowadzana, gdy ziemia jest zbyt przesiąknięta wilgocią, zmarznięta lub pokryta śniegiem.

5) Oszacowanie objektów drobnych, jak np. osad pokarczemnych i innych o obszarze poniżej 5 ha, na których niema zabudowań, urządzeń lub specjalnych kultur, może być dokonane na podstawie posiadanych materjałów i znajomości terenu bez obowiązku specjalnego zjazdu na grunt.

6) Rzeczoznawców, przewidzianych w części 3 paragrafu niniejszego, wyznacza wojewoda.

§ 13.

Uchyla się instrukcję Ministra Reform Rolnych z dnia 26 kwietnia 1928 r. o ustaleniu ceny sprzedażnej działek ziemi przy parcelacji gruntów państwowych lub Państwowego Banku Rolnego (Monitor Polski Nr. 107, poz. 169).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych
(—) Juljusz Poniatowski

27.

PISMO OKÓLNE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. BP. XI-7/1 z dnia 24 stycznia 1935 r.

w sprawie zmian w terytorjalnej właściwości komisarzy ziemskich.

Wprowadzam w porozumieniu z P. Ministrem Spraw Wewnętrznych następujące zmiany w terytorjalnej właściwości referentów rolnictwa i reform rolnych w starostwach (komisarzy ziemskich), ustalonej w piśmie Ministerstwa z dnia 6 grudnia 1933 r. Nr. BP. A. IV-1/13:

siedziba komisarza (podkomisarza) ziemskiego	powiaty objęte właściwością komisarza (podkomisarza) ziemskiego
	Województwo Kieleckie:
Radom	radomski, m. Radom,
Wierzbnik	iłżecki,
	Województwo Krakowskie:
Kraków	bocheński, chrzanowski, krakowski, m. Kraków, myślenicki,
Wadowice	bialski, wadowicki, żywiecki.
	Województwo Łódzkie
Kalisz	kaliski, turecki
Łódź	brzeziński, łęczycki, łódzki, m. Łódź,
Sieradz	łaski, sieradzki.
	Województwo Poznańskie:
Bydgoszcz	bydgoski, m. Bydgoszcz, wyrzyski,
Chodzież	chodzieski, czarnkowski,
Gniezno	gnieźnieński, m. Gniezno, wrzesiński.
Inowrocław	inowrocławski, m. Inowrocław, mogileński,
Jarocin	jarociński, krotoszyński,
Kościan	gostyński, kościański,
Leszno	leszczyński, rawicki,
Ostrów	kępiński, ostrowski,

Poznań	poznańsgi, m. Poznań,
Szamotuły	międzychodzki, szamotulski,
Środa	średzki, śremski,
Wągrowiec	obornicki, wągrowiecki,
Wolsztyn	nowotomyski, wolsztyński,
Żnin	szubiński, żniński.

Proszę Pana Wojewodę o wydanie stosownych zarządzeń i powiadomienie mnie o ich treści.

Minister: *(—) J. Poniatowski.*

Otrzymują P. P. Wojewodowie: Kielecki, Krakowski, Łódzki, Poznański.

28.

PISMO OKÓLNE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. OR.III. 14/A/11 z dnia 2 marca 1935 r.

w sprawie nadzoru P. P. Wojewodów nad izbami rolniczemi.

Sprawa nadzoru państwowego nad izbami rolniczemi została jedynie ogólnie unormowana w art. 52 i następnych rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 2, poz. 16). Zachodzi przeto konieczność ściślejszego unormowania wspomnianej sprawy w ten sposób, aby nadzór był jaknajbardziej celowy i skuteczny.

Z postanowień art. 8 do 13 wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, określających zakres działania izb rolniczych, wynika, że izbom rolniczym, jako organowi samorządu gospodarczego, poruczony został całokształt prac w zakresie przedstawicielstwa i obrony interesów rolnictwa oraz samodzielnego przedsiębrania — w granicach obowiązujących przepisów — środków w zakresie wszechstronnego popierania rolnictwa. Nadto izbom rolniczym mogą być powierzane specjalnemi aktami prawodawczemi inne czynności nieobjęte własnym zakresem izb rolniczych.

W spełnianiu swych zadań izby rolnicze winny współdziałać z władzami państwowemi i organami samorządu terytorjalnego we wszystkich dziedzinach dotyczących rolnictwa. W szczególności zgodnie z postanowieniami pkt. c art. 8 wspomniane-

go rozporządzenia izby rolnicze winny współdziałać z władzami państwowemi i samorządowemi przy wykonywaniu przez te władze nadzoru nad działalnością powiatowych samorządów terytorjalnych i zapewnianiu jednolitości prowadzonej przez te samorządy akcji w dziedzinie rolnictwa. Z drugiej strony w art. 13 rozporządzenia podkreślona została specjalnie silnie konieczność współdziałania izb rolniczych z dobrowolnemi organizacjami rolniczemi i oparcia się przez izby przy wypełnianiu swych zadań w zakresie samodzielnego popierania rolnictwa na dobrowolnych organizacjach rolniczych, szczególnie zaś na powiatowych organizacjach ogólno-rolniczych.

Z powyższego wynika, że wolą ustawodawcy było stworzenie z izb rolniczych głównego czynnika w dziedzinie wszechstronnego popierania rolnictwa, czynnika, któryby według pewnego jednolitego planu koordynował poczynania w dziedzinie rolnictwa zarówno dobrowolnych organizacyj rolniczych, jak związków samorządu terytorjalnego. Jest to jedyny sposób uniknięcia szkodliwej wielotorowości akcji, która nietylko rozprasza siły twórcze, lecz doprowadzić może do rozbieżności poczynań.

W wyniku takiego pojmowania roli izb rolniczych powierzone mi Ministerstwo będzie prowadziło akcję popierania i podnoszenia rolnictwa przedewszystkiem przy pomocy tych izb.

Aby izby rolnicze mogły spełniać należycie swe zadania i ponosić pełną odpowiedzialność za rezultaty swej działalności, winny mieć możliwie największą swobodę w zakresie planowania prac nad podniesieniem rolnictwa w okręgu swej działalności, jak również w koordynowaniu prac powiatowych związków samorządowych i dobrowolnych organizacyj rolniczych „oraz winno im być umożliwione faktyczne współdziałanie z władzami w wykonywaniu nadzoru nad działalnością rolniczą samorządu powiatowego.

Uważam za rzecz nader celową i pożądaną, aby Pan Wojewoda wykonywanie nadzoru nad działalnością rolniczą powiatowego samorządu i organizacyj rolniczych powierzał izbie rolniczej, a w szczególności pozostawiał izbie rolniczej swobodę w kierownictwie fachowym personelem instruktorskim, w instruowaniu i dokształcaniu tego personelu.

W stosunku do dobrowolnych organizacyj rolniczych, na których izba rolnicza opiera się przy wypełnianiu swych zadań, a w szczególności do tych organizacyj, którym izba powierzy prowadzenie pewnych prac z własnego zakresu działania — bezpośredni nadzór winna wykonywać izba rolnicza.

Wyposażenie izb rolniczych w szerokie kompetencje pociąga za sobą konieczność nadzorowania tych izb, szczególnie w stadjum początkowem, gdy działalność izb rolniczych i ich współ-

działanie z innemi organizacjami znajduje się jeszcze w stanie organizowania.

Nadzór nad fachowo-rolniczą działalnością izb rolniczych, polegający na udzielaniu wskazówek i pouczeń oraz korygowaniu poczynań będzie wykonywany bezpośrednio przez fachowe czynniki powierzonego mi Ministerstwa, ponieważ Ministerstwo rozporządza wyspecjalizowanymi w poszczególnych dziedzinach fachowcami, czego z natury rzeczy, wobec szczupłości personelu, nie mogą mieć urzędy wojewódzkie. Wobec tego proszę, aby Pan Wojewoda kładł główny nacisk na kontrolę działalności organizacyjnej i administracyjnej izby rolniczej.

Nie umniejszając bynajmniej uprawnień Pana Wojewody w zakresie administracji rolnictwa, uważam, że personel fachowy władz wojewódzkich nie powinien stanowić dla fachowej działalności izby czynnika nadrzędnego, kierującego, korygującego i pouczającego, czuwać natomiast winien nad całokształtem pracy izby w zakresie koordynacji jej poczynań z ogólnym planem gospodarczym województwa, tudzież na stronę administracyjną działalności izby oraz nad jej gospodarką finansową. Nie uwalnia to jednak władz wojewódzkich od obserwowania również działalności fachowej izby i komunikowania Ministerstwu ewentualnie dostrzeżonych niewłaściwości.

Unormowanie takiego trybu nadzoru nad działalnością fachową izby rolniczej uważam za konieczne zarówno ze względu na dobro sprawy, jak ze względu na powagę urzędu wojewódzkiego, aby uniknąć ewentualnej konieczności zmiany fachowych zarządzeń organów urzędu wojewódzkiego w wyniku nadzoru sprawowanego bezpośrednio przez personel fachowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

W konsekwencji ustalonej w ten sposób zasady organa fachowe Pana Wojewody powinny analogicznie ograniczyć swą ingerencję w fachową rolniczą działalność powiatowych związków samorządowych i powiatowych organizacyj rolniczych, nie krępując izby w szczegółach dotyczących prac fachowych, a czuwając jedynie nad całokształtem działalności czynników powiatowych, szczególnie w zakresie ogólno-organizacyjnym oraz nad wykonywaniem budżetu i zużywaniem środków finansowych.

Główny nacisk winien być położony na nadzór Pana Wojewody nad całokształtem działalności izby rolniczej; przy sprawowaniu określonego wyżej nadzoru proszę Pana Wojewodę o kierowanie się następującemi wytycznemi:

1) Należy czuwać nad tem, aby działalność izby rolniczej była uzgodniona z działalnością innych czynników gospodarczych na obszarze województwa w ramach ustalonego planu, a w szczególności z poczynaniami władz państwowych, innych organów samorządu gospodarczego, samorządu terytorjalnego

oraz zrzeszeń społecznych w dziedzinie meljoracyj, zaspakajania potrzeb armji, organizacji zbytu produktów gospodarstwa wiejskiego, pomocy kredytowej dla rolnictwa i t. p.

W razie, gdyby izba rolnicza nie przejawiała inicjatywy w kierunku osiągnięcia omówionego wyżej uzgodnienia działalności lub gdy mimo inicjatywy izby rolniczej osiągnięcie uzgodnienia natrafiało na trudności, proszę Pana Wojewodę o ingerencję w te sprawy.

2) Pan Wojewoda winien przy pomocy swych organów czuwać, aby izba rolnicza przestrzegała ściśle obowiązujących ją przepisów, a w szczególności rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych, statutu izby, przepisów o budżetowaniu, przepisów rachunkowo-kasowych, przepisów o uposażeniu pracowników, o podróżach służbowych, statutu organizacyjnego biura izby oraz innych przepisów normujących działalność izb rolniczych zarówno w zakresie własnym, jak i poruczonym, oraz aby izba stosowała się ściśle do wskazań i wytycznych udzielonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych do poszczególnych dziedzin pracy izby.

Należy czuwać nad tem, aby posiedzenia organów izby (Rady i Zarządu) były zwoływane zgodnie ze statutem, aby uchwały zapadały zgodnie z przepisami, były odpowiednio redagowane i należycie protokółowane oraz aby protokóły były we właściwym czasie przesyłane władzom nadzorczym.

W celu skutecznego wykonywania nadzoru w tym kierunku proszę Pana Wojewodę o delegowanie na posiedzenia zarządu i rady izby swego przedstawiciela — o ile Pan Wojewoda nie uzna za właściwe brać osobiście udziału w niektórych posiedzeniach. Delegaci Pana Wojewody winni niezwłocznie na posiedzeniu zwracać uwagę na dostrzeżone uchybienia i żądać ich usunięcia, szczególnie wówczas, gdy uchybienie przepisom spowodować może nieważność uchwały, lub stanowić może przeszkodę w jej zatwierdzeniu.

3) Do Pana Wojewody należy zatwierdzanie uchwał w sprawach wyraźnie w statucie izby określonych. Uchwały natomiast podlegające zatwierdzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych winny być przez Pana Wojewodę rozpatrywane i przesyłane do zatwierdzenia z opinją, względnie wnioskiem Pana Wojewody.

4) Należy czuwać nad racjonalnem wydatkowaniem przez izbę kredytów budżetowych oraz celowem i zgodnem z przeznaczeniem zużytkowywaniem zasiłków państwowych i samorządowych, tudzież nad tem, aby obsada personalna biura izby była zgodna z etatami przewidzianemi w zatwierdzonym budżecie izby.

W tym celu należy — niezależnie od uprawnień Najwyższej Izby Kontroli — przeprowadzać badania zamknięć rachunkowych izby bezpośrednio po ich sporządzeniu, a przed przesłaniem Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych. Przesyłane Ministerstwu zamknięcia rachunkowe izby winny być zaopatrzone w opinję i wnioski Pana Wojewody.

Dużem ułatwieniem tej pracy będą wyniki badań zamknięć rachunkowych i księgowości izby przez komisję rewizyjną. Należy przeto czuwać nad tem, aby komisja rewizyjna izby rolniczej należycie i nietylko formalnie spełniała swe obowiązki. Proszę, aby Pan Wojewoda, w razie dostrzeżenia bezczynności wspomnianej komisji rewizyjnej lub powierzchownego traktowania obowiązków niezwłocznie ingerował i zawiadamiał Ministerstwo o dostrzeżonych uchybieniach.

5) W związku z nadzorem organizacyjnym i administracyjnym Pan Wojewoda przeprowadza przez swych delegatów lustrację prac izby w terenie. Lustracje takie poza skontrolowaniem działalności izby winny mieć na celu ułatwienie izbie realizacji jej zadań, szczególnie przez normowanie stosunków izby z powiatowemi samorządami terytorjalnemi, przyczem specjalnie uwzględniana być winna należyta i zgodna z planem pracy izby oraz potrzebami rolnictwa realizacja budżetów samorządowych.

Lustracje terenowe mogą być dokonywane bądź z inicjatyizby, bądź z własnej inicjatywy Pana Wojewody. Izba rolnicza winna zawiadamiać Pana Wojewodę o wszelkich zamierzonych lustracjach dokonywanych przez swych pracowników fachowych lub inne organa, Pan Wojewoda, w miarę swego uznania i potrzeby, deleguje wówczas jednego ze swych urzędników fachowych, który łącznie z przedstawicielem izby bierze udział w lustracji. O ile izba rolnicza nie wykaże dostatecznej inicjatywy własnej w kierunku lustrowania działalności w terenie, lub też, o ile Pan Wojewoda uzna za konieczne zbadanie specjalnie jakiegoś odcinka prac terenowych, winien Pan Wojewoda wezwać izbę do przeprowadzenia lustracji i delegować do udziału w niej swego przedstawiciela. Ponadto odbywane być mogą dorywcze lustracje prac terenowych, przeprowadzane przy okazji bytności personelu Urzędu Wojewódzkiego w innych sprawach na terenie powiatów; takie lustracje odbywane być mogą bez udziału przedstawiciela izby. W żadnym jednak wypadku delegaci Pana Wojewody nie powinni wydawać podczas przeprowadzania lustracji jakichkolwiek bądź zarządzeń korygujących lub zmieniających zarządzenia izby, względnie jej organów. Podobnie nie powinny być wydawane przez lustrujących delegatów żadne zarządzenia w dziedzinie prac, należących

do zakresu działania izby, a na danym terenie jeszcze nieuruchomionych. Delegaci Pana Wojewody winni unikać krytykowania działalności izby wobec osób trzecich, jak np. instruktorów powiatowych, zainteresowanych rolników i t. p. Wszelkie uwagi i zarządzenia polustracyjne, dotyczące zakresu działania izby rolniczej, winny być komunikowane po zakończeniu lustracji izbie oraz Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych na zebraniach sprawozdawczych, lub — w kwestjach ważnych i niecierpiących zwłoki — przy pomocy specjalnych sprawozdań. Uwagi polustracyjne będą stanowiły podstawę do wydania odpowiednich zarządzeń bądź przez Pana Wojewodę, bądź przez Ministerstwo, stosownie do przyjętego powyżej podziału nadzoru. Uważam za konieczne, aby przed wydaniem zarządzeń polustracyjnych izby rolnicze miały możność złożenia wyjaśnień w sprawie uwag polustracyjnych.

6) Aby uniknąć szkodliwej dwutorowości prac oraz wdrażać izby rolnicze do należytego wypełniania poruczonych im zadań, proszę, aby Pan Wojewoda nie organizował i nie dopuszczał do organizowania poza izbą rolniczą jakiejkolwiek akcji rolniczej, wchodzącej w zakres działania izby. W przypadkach, gdy podjęcie takiej akcji uważa Pan Wojewoda za konieczne, proszę wzywać do jej przeprowadzenia izbę rolniczą.

Proszę Pana Wojewodę o wszechstronne wykorzystywanie izby rolniczej w akcji podnoszenia rolnictwa oraz o ułatwianie izbie spełniania jej zadań, w szczególności zaś o oddziaływanie swym osobistym wpływem w tym kierunku, aby stosunki izby rolniczej z innemi czynnikami gospodarczemi oraz samorządem terytorjalnym układały się odpowiednio, jak również, aby powiatowe związki samorządu terytorjalnego stosowały się do zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, określających szczegółowo zakres uprawnień izb rolniczych w stosunku do jednostek samorządu terytorjalnego.

Panowie Wojewodowie: Nowogródzki, Stanisławowski i Tarnopolski wykonywają swe uprawnienia nadzorcze w stosunku do izb rolniczych w porozumieniu z Panami Wojewodami Wileńskim i Lwowskim, właściwymi dla siedziby izby. Lustracje prac terenowych odnośnej izby rolniczej wykonywają Panowie Wojewodowie właściwi terytorjalnie dla lustrowanego terenu i komunikują swe uwagi bezpośrednio izbie, podając je jednocześnie do wiadomości Panu Wojewodzie właściwemu dla siedziby izby.

Oddzielnem zarządzeniem będą w miarę potrzeby unormowane sprawy nadzoru Panów Wojewodów nad działalnością izb rolniczych w zakresie przygotowania obrony Państwa na odcinku rolnym, leśnym i weterynaryjnym.

W razie powstania wątpliwości w związku z wykonywaniem nadzoru nad izbami rolniczemi, należy zwracać się o wyjaśnienia do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

Minister
(—) J. Poniatowski

Otrzymują: wszyscy PP. Wojewodowie z wyjątkiem P. Wojewody Śląskiego.

29.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. i R. R.

Nr. Z. Ryb. II. 7/2—35 z dnia 5 lutego 1935 r.

w sprawie konfiskaty narzędzi rybackich i ryb.

W związku z postanowieniem art. 86 ustawy o rybołówstwie, który przewiduje w wypadkach podanych w powołanym artykule możność konfiskaty: a) nieoznakowanego sprzętu rybackiego, b) nieopakowanych narzędzi rybackich, c) narzędzi rybackich, użytych przy popełnianiu czynu przestępnego oraz d) ryb — wyjaśnia się, co następuje:

I. Z przedmiotami skonfiskowanemi należy postąpić według ogólnie obowiązujących przepisów o konfiskacie. W szczególności zgodnie z art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) należy zarządzić zatrzymanie przedmiotów, celem ich zabezpieczenia w wypadkach przestępst zagrożonych konfiskatą odnośnych przedmiotów o ile przez organa kontrolne nie zostały już zajęte.

Osobie zainteresowanej winno być wydane przez organ dokonujący zajęcia zaświadczenie stwierdzające komu, kiedy, gdzie, z jakiego powodu, jakie przedmioty zajęto z podaniem w przybliżeniu, o ile chodzi o sieci rybackie, ich długości i szerokości, a o ile znów chodzi o ryby — przybliżonej ogólnej wagi. Zaświadczenie takie winno być wyraźnie podpisane przez wystawcę z zaznaczeniem jego charakteru służbowego. O dokonanem zajęciu należy zaznaczyć w doniesieniu.

II. W razie zajęcia ryb lub raków, t. j. takiego przedmiotu, który podlega szybkiemu zepsuciu, a nie jest możliwe wydanie natychmiastowej decyzji, ewentualnie zaś możliwe przechowanie połączone byłoby z nieproporcjonalnie wielkim kosztem, na-

leży zajęte przedmioty — zgodnie z postanowieniem ust. 3 art. 9 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnem — natychmiast sprzedać w drodze publicznego przetargu. Celem niedopuszczenia do popełnienia powtórnie przestępstwa, w związku z którem zajęto ryby, — na przetargu publicznym należy rozsprzedać ryby jedynie tylko bezpośrednim konsumentom. Z uwagi na powyższe rozsprzedaż na przetargu publicznym ryb winna mieć miejsce przedewszystkiem w małych ilościach, a w większych tylko osobom i instytucjom, dającym gwarancje, że nabyte przez nich na przetargu ryby nie będą przedmiotem dalszego zakazanego obrotu.

Do wspomnianych wyżej instytucyj zaliczyć należy szpitale, towarzystwa dobroczynności, więzienia i t. p.

O mających się odbyć publicznych przetargach należy w sposób praktykowany zawiadomić wyżej wskazane osoby i instytucje.

III. Według art. 86 ustawy o rybołówstwie konfiskacie ulegają wymienione w powołanym artykule przedmioty niezależnie od tego, czy stanowią własność skazanego lub innej osoby.

IV. Orzeczenie o konfiskacie winno nastąpić wraz z orzeczeniem o karze.

Równocześnie z orzeczeniem o karze mozna zarządzić wydanie sprzętu rybackiego, względnie części, których użycie nie jest zakazane, o ile władze z uwagi na różne okoliczności uznają za wskazane takie załatwienie sprawy.

Przy tej sposobności podkreśla się, że za czyn, przewidziany w art. 83 pkt. 6 należy zawsze orzec konfiskatę ryb

V. Przedmioty skonfiskowane należy sprzedać w drodze publicznego przetargu, o ile ze względu na ich rodzaj nie podlegają zniszczeniu. Według ust. 3 art. 86 ustawy o rybołówstwie winny być zniszczone zakazane narzędzia łowu.

Za zakazane narzędzia łowu uważać należy takie, których używanie wzbronione jest przez przepisy prawne, dotyczące rybołówstwa, a w szczególności:

1) narzędzia kaleczące ryby (ust. 1 art. 56 ustawy o rybołówstwie); do tych narzędzi nie zaliczona jest wędka;

2) narzędzia nieodpowiadające wymogom przepisów wydanych na zasadzie pkt. 4 art. 54 ustawy o rybołówstwie;

3) materjały wybuchowe, trujące lub odurzające (art. 56 ust. 1 ustawy o rybołówstwie).

VI. Ministerstwo pozostawia uznania Urzędu Wojewódzkiego takie przeznaczenie, zamiast zarządzenia zniszczenia skon-

fiskowanych przedmiotów, które należałoby uważać za równoznaczne ze zniszczeniem tych przedmiotów. Dla władz powołanych do wykonania ustawy o rybołówstwie takie załatwienie nie może być połączone z jakiemikolwiek wydatkami.

VII. Koszty sprowadzenia, przechowania, sprzedaży zajętych lub skonfiskowanych przedmiotów, jak również koszty ich zniszczenia ponosi skazany. Koszty ściąga się w tym samym trybie co grzywny.

(—) Rudnicki
Dyrektor Departamentu.

Otrzymają: wszystkie Urzędy Wojewódzkie (z wyjątkiem Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach) oraz Komisarjat Rządu st. m. Warszawy.

30.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. i R. R.

Nr. Agr. VI.1/252/35 z dnia 12 marca 1935.

w sprawie współdziałania przy szacowaniu gruntów wykupywanych na cele kolejowe.

Przy wykupie przez Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych gruntów na cele kolejowe istnieje konieczność ustalania istotnej wartości gruntów oraz wysokości odszkodowania za utrudnienia gospodarcze, wynikłe dla właścicieli gruntów z powodu budowy trasy kolejowej.

W związku z powyższem Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych uprasza, żeby w wypadku zwrócenia się Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych do Starostw w sprawie ustalenia odszkodowania, — Starostwa udzielały fachowej opinji, po ew. w razie potrzeby zbadaniu sprawy na gruncie.

Diety oraz koszty przejazdów delegatów Starostw pokrywać będzie właściwa Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych.

(—) L. Krawuiski
Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie i Starostwa.

POZA WYŻEJ PRZYTOCZONEMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 7 marca 1935 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 czerwca 1933 r. o ustaleniu cen sprzedażnych spirytusu na cele niekonsumcyjne. (Dz. U. R. P. z 14.III.35 r. Nr. 17, poz. 95).

Rozporządzenie Ministra Skarbu oraz Sprawiedliwości z dnia 22 marca 1935 r. o ujednostajnieniu okresów umorzenia i innych warunków wierzytelności długoterminowych i listów zastawnych instytucyj kredytu długoterminowego oraz o pierwszeństwie hipotecznem i konwersji zaległości od wierzytelności tych instytucyj (Dz. U. R. P. z 26.III.35 r. Nr. 19, poz. 109).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych (Dz. U. R. P. z 28.III.35 r. Nr. 20, poz. 117).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dn. 31 stycznia 1935 r. o zniżce celnej na jabłka świeże (Dz. U. R. P. z 28.III.35 r. Nr. 20, poz. 118).

Warszawskie Zakłady Graficzne, Wilcza 60, tel. 893-47.